

Hradištský

Zpravodaj

3 – 2025

Hradištko v literatuře

**Do zámeckých
zahrad se vrátí
ovocný sad**

5

**Borci na kole,
co z kopce
nebrzdí**

17

**Vltavané
a jejich řeka**

25

1
Chodci mají bezpečnější cestu od autobusové zastávky u rybníčku směrem do ulice Tiskárenská. Opravila a posunula se část zámecké zdi, čímž se uvolnil prostor pro nový chodník.

2
V novém školním roce se otevřely dvě první třídy, kam nastoupilo 34 prvňáčků, z toho 14 holek a 20 kluků. Děti byly přivítány na zahradě školy za účasti rodičů a prarodičů.

3
Pikovice se opět rozezněly v rytmu country. Stovky návštěvníků si nenechaly ujít oblíbený hudební festival Trampské Pikovice, který se konal v sobotu 13. září za velmi příznivého počasí.

4
Mediální pozornost si zasloužila hradištská tiskárna, a to když dne 29. září představila a vytiskla poštovní známku s portrétem populární zpěvačky Marty Kubišové. *Více na str. 19.*

5
Štěchovická farnost si v sobotu 18. října připomněla 110. výročí svěcení kostela sv. Jana Nepomuckého. Mši svatou celebroidal pražský arcibiskup Mons. Jan Graubner.

6
V sobotu 18. října si rodiče čerstvě narozených dětí užili slavnostní chvíle na zámku, kde členky Sboru pro občanské záležitosti uspořádaly tradiční vítání občánků.

7
Nezapomenutelný trénink prožili členové klubu akrobatického rokenrolu, neboť se ho zúčastnil štáb České televize, aby zde natočil reportáž do dětského pořadu Lvičata. *Více na str. 27.*

8
Návštěvníky Pikovických dušiček čekala 25. října stezka odvahy, vyřezávání dýní a jiná hrůzostrašná zábava, kterou připravili majitelé Pikovického přístavu, členové SDH a dobrovolníci.

Vážení spoluobčané,

s příchodem adventu se naše obec pomalu noří do tichého očekávání. Světla v oknech a na ulicích připomínají, že i v nejkratších dnech roku může být mnoho tepla – toho vnějšího, ale především toho, které vychází z lidské blízkosti. Advent není jen čas shonu a příprav, ale také příležitost zastavit se, ohlédnout se a znovu si připomenout, jak důležité je potkávat se, mluvit spolu, sdílet radosti i starosti.

V poslední době nás opustilo několik starousedlíků – lidí, kteří zde prožili většinu života, znali každou cestu, každý příběh i tvář. Jejich odchod v nás zanechává prázdné místo, ale také připomínku, že život má svůj přirozený koloběh. Smrt, stejně jako narození, patří k životu – a právě to vědomí nás může učit pokoře i vděčnosti za každý společně prožitý okamžik.

A možná právě teď, v čase, kdy se opět rozzáří vánoční stromeček na návsi, bychom měli hledat cesty, jak být víc spolu – ať už při obecních akcích, v sousedských rozhovorech nebo prostě jen díky pozdravu a úsměvu, který věnujeme kolemjdoucímu. Vytvářet příležitosti k setkávání znamená udržovat život v obci živý, pestrý a lidský.

Přeji nám všem, aby adventní čas byl obdobím klidu, porozumění a radosti z drobných věcí.

Lucie Hašková

Obsah 3 – 2025

Zprávy z obce		
Čekají nás opravy, modernizace i výstavba	4	
Občané mohou požádat o nádoby na bioodpad	4	
Do zámeckých zahrad se vrátí ovocný sad	5	
Z jednání zastupitelstva obce	6	
Splatnost místního poplatku za odpad	7	
Jak se nahradí místo odpadlé fresky	7	
Téma: Hradištko v literatuře		
Spisovatel plavců a vorařů	8	
Rošťárny i hrdinství chlapce z venkova	9	
Příběhy z koncentračního tábora	10	
Vyšetřování slavného detektiva	10	
Rozhovor		
Při překládání se musím na autora naladit	11	
Školka		
Žáci zazářili v přespolním běhu	14	
Škola		
Změny v mateřských školách aneb kam kráčíme...	15	
Knihovna		
Knihovna se nově řadí mezi profesionální knihovny	16	
Hradištský talent		
Borci na kole, co z kopce nebrzdí	17	
Místní podniky		
V tiskárně vytiskli poštovní známku s Martou Kubišovou	19	
Lidé		
Nic není náhoda a všechno je náhoda	20	
Z historie		
Když se na Hradištku hrálo loutkové divadlo	22	
Kultura		
Pražská výstava o Vltavě očima návštěvníka	23	
Spolky		
Zahrádkáři navštívili zámek v Ploskovicích	24	
Vltavané a jejich řeka	25	
Vzpomínka na letní tábory a novinky z HraDítka	26	
Sport		
Klub akrobatického rokenrolu Marco jede naplno	27	
Hasiči		
Léto bylo pro hasiče skutečně „horké“	28	
Napsali jste nám		
Poděkování za dobré nápady	28	
Je název zastávky pravopisně správně?	29	
Společenská kronika		
Vítání občánků 18. října 2025	29	

O nevšední kulinářské zážitky se postaral první ročník street food festivalu, který nabídl speciality z různých koutů světa, např. africké, peruánské, indonéské nebo vietnamské speciality. Lidé mohli ochutnat slaná i sladká jídla, trhaná masa a burgery nebo třeba sušené červíky. Vyhledávaným místem pro trávení (času i žaludku) se stala přílehlá zámecká zahrada.

Zpravodaj obce Hradištko 3 – 2025. Vychází 28. listopadu 2025. Vydává obec Hradištko pro obyvatele a rekreanty Hradištko, Brunšova, Pikovic a Rajchardova. Evidence MK ČR E 17527.
Náklad: 1 400 výtisků – zdarma. **Distribuce:** Česká pošta. **Tisk:** Tiskap, s.r.o. **Redakční rada:** Lucie Hašková, Mgr. Hana Hradilová, Bc. Rudolf Zděnek, Mgr. Klára Budilová, PhDr. Květa Šubrtová, Zdeněk Prošek.
Grafická úprava: Ondřej Kahánek. **Ilustrace:** Barbora Burianová. **Autor fotky na titulní straně:** Radim Paluš.
Autor fotky za zadní straně: Petr Šaj. **Adresa vydavatele a redakce:** Obecní úřad Hradištko, Ve Dvoře 1, Hradištko. **IČ:** 00241245. **E-mail:** redakce@hradistko.cz. V elektronické podobě je Zpravodaj na adrese: **www.hradistko.cz.** Uzávěrka příštího čísla je 20. února 2026.

Čekají nás opravy, modernizace i výstavba

Probíhá oprava komunikací v Pikovicích a ohradní zdi v centru, připravujeme obnovu dopravního značení, modernizaci veřejného osvětlení, vyměňujeme vodoměry a rozšiřujeme vodovodní a kanalizační řad. Z velkých investičních projektů nás čeká výstavba multifunkčního hřiště a snad už brzy i hřbitova.

V centru obce byly v sousedství tělocvičny odstraněny stavby bývalých skladů a zahájena příprava plochy, kde namísto stávající zpevněné plochy vznikne nové multifunkční hřiště pro základní školu, spolky i veřejnost. Nedílnou součástí záměru jsou parkovací plochy podél vytvořené komunikace, která místo nově propojí se středem obce. Projekt zahrnuje také realizaci chodníku v části ulice Tiskárenská a výsadbu zeleně.

Podél ulice Pikovická se dokončuje rekonstrukce části ohradní zdi, na kterou budou navazovat opravy dalších částí v centru. Současně s jejich obnovou dojde k postupnému restaurování výklenkových kapliček. V Pikovicích probíhá rekonstrukce povrchu ulic Okružní, Krátká a Dolní Průhon, kde je pokládán nový živý povrch. V lokalitě na Holém kopci se dokončuje připojení nemovitostí na

prodlužované vodovodní a kanalizační řady. V celé obci pokračuje výměna téměř 1 600 ks vodoměrů za nové s dálkovým odečtem, která bude probíhat ještě v příštím roce.

Projektová příprava

Byl dokončen projekt na výstavbu hřbitova a v současné době je vedeno stavební řízení. Pokud nedojde ke komplikacím, v příštím roce by mohlo být vysáno výběrové řízení na zhotovitele. Z důvodu zhoršeného stavebně-technického stavu mostku u parkoviště v ulici Pobřežní byl, na základě mimořádné prohlídky, vyhotoven projekt na jeho rekonstrukci, která je plánována na příští rok. Čekáme na vydání stavebního povolení.

Byl posouzen stav a vyhodnoceny možnosti modernizace veřejného osvětlení vedoucí k finančním úsporám při jeho provozu a zastupitelstvo zařadilo tuto akci na následující rok k zahájení realizace. K zajištění spolufinancování této akce se pokusíme získat dotaci. K dokončenému projektu obnovy dopravního značení v obci Hradištko byla vydána stanoviska dotčených orgánů a po vydání správního rozhodnutí odboru dopravy bude vysáno výběrové řízení na zhotovitele.

Radka Svobodová
starostka

Občané mohou požádat o nádoby na bioodpad

Jak mnozí víte, od 1. března platí novela zákona č. 201/2012 Sb. o zákazu pálení bioodpadu za účelem jeho likvidace. Toto opatření si klade za cíl přimět lidi využívat alternativní způsoby likvidace bioodpadu, jakými jsou kompostování, štěpkování, odvoz do sběrného dvora aj.

Aby obec občanům likvidaci bioodpadu ulehčila, poskytne zdarma 100 ks kompostérů o objemu 905 l a stejný počet košů na bioodpad ve dvou velikostech (120 l a 270 l). Distribuce bude probíhat ve sběrném dvoře od začátku prosince a směřuje k lidem s trvalým pobytem v Hradištku. Každý se může rozhodnout, zda jeho domácnost využije spíše koše na bioodpad, se kterými bude jezdit na sběrný dvůr a odpad ukládat tam, nebo kompostér s konstrukcí vyrobenou z recyklovaného plastu, ve kterém zraje kompost rychle a esteticky. Kompostováním získáte kvalitní hnojivo, díky kterému vrátíte do půdy živiny a zlepšujete její vlastnosti.

Kompostéry nebo koše si můžete rezervovat prostřednictvím online formuláře, který bude dostupný na webových stránkách obce. Na jeden objekt s trvalým pobytem je možné požádat o jeden kompostér nebo jednu sadu košů ve dvou velikostech (120 l a 270 l). K vyzvednutí pak budou u obsluhy sběrného dvora na Brunšově.

Lucie Kroupová
referentka životního prostředí

V případě problémů s vytvořením rezervace či dotazů nás kontaktujte na:

731 658 504
zivotniprostredi@hradistko.cz

Do zámeckých zahrad se vrátí ovocný sad

Od zpřístupnění dětského hřiště v centru obce uplynuly čtyři roky a jsme si vědomi toho, že plocha, která ho obklopuje, si také zaslouží revitalizaci. Vnímáme četné požadavky na zastínění dětského hřiště, nicméně nelze vysadit pár stromů bez přihlídnutí k širšímu kontextu.

Plocha dětského hřiště je součástí historického areálu se zámekem, který několik staletí definoval kulturní a prostorovou identitu naší obce. Ovocný sad uvnitř ohradních zdí plnil hospodářskou funkci a byl jakýmsi protipólem meditativních zahrad s kapličkami v blízkosti zámku. Tento charakter byl zásadně narušen druhou světovou válkou a následně i během komunistické éry. Vybudování sběrného dvora, výstavba garáží na místě ohradní zdi, a nakonec stavba mateřské školy a rozdělení areálu definitivně zahradu se sadem zničilo. Tyto zásahy proměnily kdysi soudržnou kulturní krajinu na fragmentovaný a nedoceněný prostor.

Zahrada pro volný čas

Uvědomujeme si, že navrácení někdejšího významu zámeckému areálu bude časově i finančně náročné a celý

proces bude vyžadovat návaznost jednotlivých kroků. S minimálními finančními náklady byla upravena část zahrady za hasičskou zbrojnicí, kterou dnes lidé využívají ve volném čase nebo vyhledávají její klidné a stinné prostředí při různých společenských akcích.

Postupně opravujeme ohradní zdi a zadali jsme projekt na restaurování jednotlivých výklenkových kaplí. Důležitým návodem v celém procesu je layout historického centra obce, který definuje

funkce jednotlivých ploch. Také jsme oslovili krajinářský ateliér Za Mák, který vypracoval studii na část zahrady s dětským hřištěm, která ploše vrátí historickou funkci, a tou je zámecký sad.

Obnova ovocného sadu

Centrální myšlenkou návrhu je obnova ovocného sadu, který propojí současný prostor s jeho historickou identitou. Zastoupení zde najde pestrá paleta historicky významných ovocných stromů, nejen jabloní a hrušní, ale i méně známých druhů jako je mišpule, moruše nebo oskeruše. Návrh počítá s dalšími herními prvky a umístěním sociálního zařízení

pro zvýšení komfortu pro rodiny s dětmi. Jednoduchá ruční pumpa poskytne zdroj vody i hravou atrakci pro děti v letních měsících. Vytvoření nových vstupů do zahrady zajistí větší prostupnost území a propojení širšího centra Hradištko.

Koncept oživuje sad jako prostorové a symbolické jádro oplocené zahrady a zároveň ho přizpůsobuje potřebám současné komunity.

Lucie Hašková

Z jednání zastupitelstva obce 15. září a 19. listopadu 2025

Zastupitelstvo obce schválilo:

- Uzavření Smlouvy o bezúplatném převodu vlastnického práva k nemovitým věcem č. UZSVM/S/350887/2025-HMSO spoluvlastnického podílu ve výši i.d. 11/64 pozemku parc. č. 61/121, o výměře 730 m². Vlastník i.d. 11/64 pozemku p.č. 61/121 je Česká republika, příslušnost hospodařit s majetkem státu má Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.
- Záměr nabytí – bezúplatný převod pozemků do vlastnictví obce p.p.č 502/74, 502/142, 502/153, 502/154, 502/155, 502/190, 502/191, 502/194 a 502/187, ostatní plocha, ostatní komunikace o celkové výměře 1 323 m². Vlastníkem uvedených pozemků je Česká republika.
- Aktualizaci Pasportu místních komunikací obce Hradištko.
- Nevyužití dotace přiznané MŽP z Operačního programu Životní prostředí 2021-2027 na realizaci projektu „Předcházení vzniku odpadu v obci Hradištko“, jejíž součástí je vybudování RE-USE centra, v maximální výši dotace 2 736 977 Kč z celkových nákladů akce ve výši 3 219 973,25 Kč, z důvodu odstoupení od původního záměru.
- Uzavření Smluvní dokumentace sestávající ze Smlouvy o spolupráci a Smlouvy o smlouvě budoucí darovací uzavřené mezi smluvními stranami OC Hradištko, s.r.o., Královská kanonie premonstrátů na Strahově a Obec Hradištko. Obsahem smluvní dokumentace jsou podmínky a způsob realizace záměru vybudovat prodejnu potravin a dalšího doplňkového

- sortimentu – supermarketu a dalších maloobchodních prostor pro prodej zboží a služeb (tzv. obchodní centrum – retail park) včetně související veřejné dopravní a technické infrastruktury a dalších staveb souvisejících s objektem.
- Finanční podporu z rozpočtu obce Hradištko na realizaci vybraných projektů přihlášených do participativního rozpočtu „Hradištko společně“, o jejichž pořadí rozhodlo veřejné hlasování. Jedná se o projekt „Dětské hřiště v Pikovicích“ a projekt „Kaplička u zámečku“.
 - Prodej pozemků p.č. 865 o výměře 2 733 m² ostatní plocha, neplodná půda a pozemkové parcely p.č. 847/1 o výměře 745 m², p.č. 847/3 o výměře 15 m², p.č. 616/21 o výměře 14 m², p.č. 616/23 o výměře 67 m², vše ostatní plocha, ostatní komunikace, p.č. 576/2 o výměře 1 m², ostatní plocha, neplodná půda, vše v k.ú. Hradištko pod Medníkem nově vzniklé oddělením z pozemkových parcel parc.č. 847, 576 a 616/8. Jedná se o převod pozemků vodoteče ve správě Lesů ČR s.p., které jsou stranou kupující, za účelem opravy koryta vodoteče v Pikovicích. Sjednaná kupní cena je 294 420 Kč.
 - Uzavření Smlouvy o poskytování služeb v rámci výkonu regionálních funkcí knihoven pro základní knihovnu mezi obcí Hradištko a Knihovnou Jana Drdy.
 - Záměr vyhlášení výběrového řízení na pořízení cisternové automobilové stříkačky pro JSDH Hradištko.
 - Obecně závaznou vyhlášku obce Hradištko o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.
 - Záměr vyhlášení výběrového řízení na pořízení komunální techniky pro obec Hradištko.
 - Obecně závaznou vyhlášku obce Hradištko, kterou se stanovuje úhrada vodného ve dvousložkové formě.

- Smlouvu o zajišťování a financování dopravní obslužnosti mezi obcí Hradištko a Středočeským krajem. Předpokládaná výše příspěvku obce na rok 2026 činí 404 248 Kč.
 - Dotaci spolkům, organizacím a fyzickým osobám z rozpočtu obce na rok 2026 v celkové výši 1 299 882 Kč, neinvestiční transfer neziskovým organizacím Charita Starý Knín ve výši 60 000 Kč, CSS Hvozdy ve výši 8 000 Kč a Rytmus Střední Čechy ve výši 8 000 Kč.
 - Přijetí dotace z rozpočtu Středočeského kraje ze Středočeského Fondu hejtmanky v rámci Tematického zadání „Podpora hejtmanky“ na projekt „Příběhy z koncentračního tábora Hradištko – evropská paměť v srdci Středočeského kraje“.
 - Podání žádosti o dotaci na výstavbu sportoviště do dotačního titulu vypsání Národní sportovní agenturou na projekt „Multifunkční hřiště – Hradištko“.
- Zastupitelstvo vzalo na vědomí:**
- Informaci starostky o společném záměru členských obcí Mikroregionu Střední Povltaví instalace úsekového měření rychlosti v katastru obcí Hradištko, Štěchovice, Davle, Slapy, Buš a Měchenice sdíleným radarem.
 - Informaci starostky o provedené analýze veřejného osvětlení a možných úsporách v důsledku jeho modernizace. Na modernizaci veřejného osvětlení bude obec usilovat o získání dotace. Analýza bude sloužit jako podklad k podání žádosti o dotaci.

Kompletní znění usnesení najdete na:

www.hradistko.cz/samo-sprava/dokumenty-zastupitelstva

Splatnost místního poplatku za odpad

Z důvodu posunutí termínu splatnosti místního poplatku za odpad, který byl stanoven obecně závaznou vyhláškou na 30. listopadu 2025, se stalo, že velká část občanů tento poplatek stále neuhradila.

Dovolujeme si upozornit, že obecní úřad nerozesílá předpis k úhradě tohoto místního poplatku. Místní poplatek je možné uhradit na bankovní účet č. 2925111/0100, variabilní symbol: číslo objektu, nebo v hotovosti na pokladně obecního úřadu v čase úředních hodin (pondělí 8.00–11.30 a 12.30–18.30 hodin a ve středu 8.00–11.30 a 12.30–17.00 hodin).

Poplatek za odpad v roce 2025 je stanoven ve výši 1 200 Kč za osobu s trvalým pobytem a 1 200 Kč za nemovitost bez trvalého pobytu.

Lucie Buriánková
referentka OÚ

V případě jakýchkoliv dotazů neváhejte kontaktovat pracovníky obecního úřadu na:

731 658 501
podatelna@hradistko.cz

Předem děkujeme za vaše platby.

Jak se nahradí místo odpadlé fresky

V budově zámku, v sídle obecního úřadu, byly po dvou letech dokončeny restaurátorské práce, které si vyžádal havarijný stav barokních fresek. Nyní se rozhoduje o tom, jakým způsobem bude opraveno místo odpadlé části omítky s nástrojnými malbou.

Nejprve probíhala speciální bodová injekce, která zajistila soudržnost fresky s podkladem, poté restaurátorky odstranily starší nekompatibilní tmely, aplikovaly nové výplně a finální barevné retuše. Při pracích odhalily původní barevnou výmalbu okolo vstupu do předšálí obřadní síně a portál nyní krásně navazuje na stropní malbu.

V říjnu se na zámku sešlo konzilium, kterého se zúčastnili zástupci Národního památkového ústavu, historici umění, vedení obce a restaurátorky, aby projednali možnosti opravy odpadnuté části fresky. Většina plochy malby se při pádu bohužel rozpadla na tak malé části a prach, že ji nešlo zachránit. Zachovalé fragmenty mají rozměry cca od 5×5 do

15×10 cm a restaurátorky je za pomoci fotografií maleb pořízených těsně před pádem poskládaly jako puzzle. Ukázalo se, že úlomky jsou zejména postranní části celého úseku a zelené části rámu obrazového výjevu.

Co s odpadlými fragmenty a co s prázdným místem na stropě? O tom, která varianta řešení je nejvhodnější, vedli odborníci dlouhou debatu. Shodli se na tom, že nejlepší je transfer neboli metoda, při níž se odpadnuté fragmenty znovu nalepí na připravený podklad na strop. Větší celky „puzzlí“ se nalepí lícovou stranou na gázu, díky níž bude možné přenést je poskládané na strop. Tato varianta bude nyní testována a v případě, že bude technicky možná, budou se dále řešit varianty její estetické prezentace. Pokud bude metoda transferu po technické stránce neproveditelná nebo pokud by byl vizuální dojem silně rušivý, přikročí se k druhé variantě, a to je tisk vysoce kvalitní fotografie malby před pádem a její umístění na dané místo na stropě.

Radka Svobodová starostka
Anežka Holečková restaurátorka

Kudy kráčeli literární hrdinové

Když slavný autor zasadí děj svého románu do konkrétní lokality, často to vede k nárůstu počtu návštěvníků. Svě o tom vědí v Karvině po vydání trilogie Karin Lednické Šikmý kostel. Literární událostí letošního podzimu je zase nový román Dana Browna Tajemství všech tajemství, který

se odehrává v Praze. Četli jste už nějaký román, jehož hrdinové se pohybují na území naší obce?

Hradištko a jeho okolí se do české literatury zapsalo nejen jako kulisa, ale i jako živý prostor příběhů. Ať už jde o románové kroniky Jana Morávky, dramatické válečné osudy Zory Berákové, detektivní záhady Václava Erbena nebo

klukovské dobrodružství Jaroslava Jechla – všechny tyto knihy připomínají, že inspirace pro silné příběhy často leží jen pár kroků od nás.

A pokud byste si chtěli některou ze zmíněných knih přečíst, můžete navštívit naši knihovnu, která je má všechny ve svém fondu.

Téma připravila
Lucie Hašková

Spisovatel plavců a vorařů

Pokud se někomu podařilo proslavit v literatuře kraj kolem řeky Sázavy, tak to byl Jan Morávek (1888–1958). Narodil se v Kamenném Přívoze jako nejmladší z dětí místního hostinského a řezníka. Byl nejen úspěšný spisovatel, ale i novinář, dramatik a herec. Je autorem téměř 40 knih, několik z nich se dočkalo filmového zpracování. Ve své době se řadil mezi nejčtenější autory, jakými byli třeba Karel Čapek nebo Vladislav Vančura.

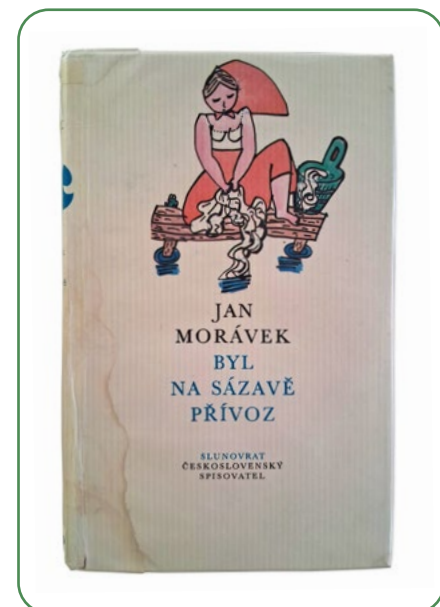
Největší oblibu si získaly romány, které se odehrávají právě v Posázaví. Připomínají dobu, kdy řeka nebyla jen krajinou, ale pracovním prostředím i životním prostorem lidí. Autor v nich věrně zachycuje tvrdý život vorařů, mlynářů, hajných nebo kameníků. Připomíná obraz života v našem kraji na přelomu 19. a 20. století, tehdejší vesnické rituály a společenský život – jarmarky, poutě, svatby i pohřby. Autor sleduje také vztahy mezi postavami, jejich radosti a trápení lásky i nenávisti, každodenní dřinu, boj o práci, rivalitu mezi plaveckými rody i svéráznou krásu kraje, kde lidé neměli lehké živobytí. Pokud se roz-

hodnete přečíst si nějaký román od Jana Morávky, překvapí vás, jak je i s odstupem času od data vydání čtivý a poutavý.

Úryvek z knihy

Za svítání vyplul s plavci. Pytel s dary pověsil na stojku a uchopil sochor. Sákra, to bylo něco pro něho! Nadřazená voda pramen zvedala, že letěl kamenitou drahou jako šipka. Vory duněly nárazy o skalí, vořiny praštěly, houžve vrzaly a mezerami mezi kládami stříkaly vodotrysky. V pořtčí pod stráněmi ležel dosud modravý stín, ale vysoko na pruhu čistého nebe planul už sluneční jas. Sázava se hrnula k Davli jako horská řeka a plavci s ní musili bojovat jako s divokým spřežením. Každou chvíli mohli narazit na skaliska a rozbít. U vesla však stál starý Pepindák, nejlepší vrátný z Loučilovy party, který ji znal a dovedl pokrotit její rozmazy. Stokrát tudy proplul a před ním jeho táta a dědek, tudy vedla cesta kolika pokolení jeho rodu, sákra, to by tak hrálo, aby mu selhalo oko a ruka! Nohy má pevně vraženy mezi klády a z nich přechází do

jeho těla každý úder jako výstražný signál. Srostl s pramenem a veslem, roztíná zdívočelý proud, vrhající se v zákrutech ze strany na stranu. Hahou – jaký to zápas!

Rošťárny i hrdinství chlapce z venkova

Jediná kniha odehrávající se v naší obci, která je určená dětskému čtenáři, pochází z roku 1937, napsal ji Jaroslav František Němeček pod svým pseudonymem Jaroslav Jechl (1901–1965) a jmenuje se „Dobrodružství Tondy Chadimy a kluků z vesnice“. Jedná se o chlapecký venkovský román z období první republiky. Tonda je malý kluk z Pikovic, vidíme ho v každodenních situacích jeho běžného života – pomáhá rodině, jde vyřídit vzkaz do mlýna, hraje si s kamarády. Zajímavé je sledovat jeho cestu z Pikovic do Hradištky a srážku s místní partou dětí. Tonda se rozhodne pomstít se za prožitou potupu a ve spojení s ostatními pikovickými dětmi vyzve Hradišťáky na souboj. Bitva se odehraje na Holém kopci a ukončí ji až dva obecní strážníci. Příběh vrcholí v okamžiku, kdy Tonda zachrání v řece tonoucího kamaráda a za svůj hrdinský čin dostane vyznamenání přímo od starosty obce, který mu slíbí i to, že celá událost bude zaznamenána v obecní kronice.

Zkusili jsme pátrat, co je na celém příběhu pravdivého, především výběr jmen dětských hrdinů – Tonda Chadima,

Rudla Trnka nebo Franta Lacina napovídá, že autor lovil v místních vodách, a dokonce se zdá, že se mohl inspirovat skutečnou příhodou. V obecní kronice však žádný záznam o podobné události není. Nepodařilo se najít ani žádné potvrzené spojení Jaroslava Jechla s Pikovicemi, dokonce ani příbuzní Antonína Chadimy nemají o existenci knihy tušení a zmínka o ní je velmi překvapila.

Ukázka z knihy

„Tak, kluci, jak jsem řek’, vypovíme Hradišťákům válku.“

Kluci přijali jeho slova s němým souhlasem. Tonda, hrd na svou myšlenku, se pyšně rozhlédl. Jedenáct párů očí na něm zvědavě lpělo. Dokonce ani holky nedutaly, a to už bylo co říci. Již chtěl rozvádět svůj plán, když Franta Lacinů vypadl s otázkou: „A kdy?“

„Asi za tři dny.“

„A proč ne hned nebo zítra?“ ptal se Franta, který nebyl přítomen, když Tonda svou myšlenku poprvé vykládal.

„Víš, musíme se připravit.“

„To už jsi nám řek’,“ netrpělivě přeru-

šil Tonda Rudla Trnků. „Povídej raději, co bude dál.“

„Tam nahoře u Haberny je napadneme,” rozvinoval Tonda svůj plán. „Několik odvažných kluků zaútočí na Hradišťáky, ale jen na oko. Hned budou utíkat zpátky, jako by se báli přesily. Budou prchat údolím mezi Habernou a Holým kopcem.“

Příběhy z koncentračního tábora

Nejsilnější lokální rozměr má román Daleko do nebe spisovatelky Zory Berákové (1921–2020). Ta byla uznávanou autorkou řady historických románů, detektivních povídek i knih pro děti, knihy zároveň překládala, a to z ruštiny, němčiny, lužické srbštiny a maďarštiny. V románu Daleko do nebe kombinuje válečný román s dokumentárními prvky a příběh vyniká vysokou mírou autenticity. Kniha sleduje život vězňů v místním koncentračním táboře, ale i osudy vojáků jednotek SS, totálně nasazených Čechů nebo životy obyčejných lidí ve vystěhovaném území a v prostoru vojenského cvičiště zbraní SS.

Ukázka z knihy

„Ty nevíš, učiteli,“ obrátí se na Michela Roger, „že taková pampeliška je moc dobrá? A hlavně náramně zdravá.“

„U vás z ní děláte salát, že jo?“ ozve se Zrzek. Nikdo neví, jak se jmenuje, všichni mu říkají Zrzek.

„Vždyť je to hořký jak pelyněk. Brrr!“

Druhý vězeň, který se svou miskou a lžící dřepí vedle chlapce, zavrtí hlavou.

„Ba ne, na salát se pampelišky zvlášť pěstují. Je to nejjemnější salát vůbec.“ Vytáhne ze země bílý kořen. „Jestlipak víš, co je tohle?“

„Na dálku to vypadá jako petržel,“ odpoví Zrzek a žádostivě se nadechne. „Kluci, jak já se těším na pravou hovězí polívku... Aby z ní voněla petrželka...“

Vyšetřování slavného detektiva

Kdysi velmi populární autor detektivek Václav Erben (1930–2003) zavedl v jednom díle své série kapitána Exnera do naší obce. Hradištko je zde přejmenované na Hrádek a podobně povědomé jsou i další místní názvy, např. Štěpkovice, Petrovice nebo Jílovec. Restaurace Stavidlo odkazuje na Pervidlo a zmíněný hostinský Frýba nemůže být nikdo jiný než dřívější majitel Eduard Friese. Také jména dalších postav nám mohou připadat povědomá, např. za jménem Truhlařík se může skrývat nositel jména Kovařík.

Obec Hrádek slouží obyvatelům rušného velkoměsta jako útočiště, kde hledají uprostřed přírody na svých rekreačních chatách relaxaci po týdenní dřině. V nepravidelných intervalech a bez viditelné souvislosti se zde však od jisté doby ztrácejí lidé, od mladé ženy po babičku, od horníka přes řemeslníka, chaťaři i starousedlíci. Proto přijíždí detektiv Exner, aby přišel zdejší záhadě na kloub. Při svém pátrání se pohybuje v různých částech Hradištka, například ve zmíněné restauraci Na Pervidle nebo na Se-

kance, kde zrovna probíhá archeologický průzkum slovanského městečka. Popis míst dokazuje autorovu místní znalost, neboť Václav Erben sem jezdil s rodinou na chatu.

Úryvek z knihy

„Tak těchhle pár kopečků v lese, to bývalo středověké město...“

„Ano. Našli jsme dokonce i desetimetřovou studnu, předpokládám ovšem, že vás příliš nezajímají archeologické vykopávky.“

„Jak kdy, pane doktore. Proč zaniklo?“

„Nevhodné položení. Zpočátku se jim to asi tak nezдалo...“

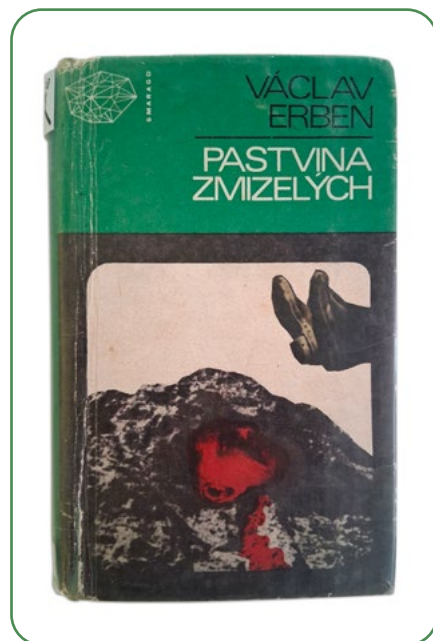
„To bylo...“

„V polovině třináctého století. Blízko byl prosperující klášter, kolem zlatonosné potoky, nedaleko doly na zlato, ale: žádné zázemí, málo vody, mimo hlavní komunikace. Za pár desítek let přišli Braniboři a bylo po městě.“

„Vida,“ pravil Exner a znenadání se zeptal: „Vy se nebojíte?“

„Čeho?“

„Že zmizíte. Tady se totiž strašně mizí. Když se to propočítá procentuálně k jiným místům, jsou to neuvěřitelné výsledky.“

Při překládání se musím na autora naladit

Když se ohne pro nákupní tašku, má rovná záda, jako by předváděla jógový cvik. Tak jí přešly správné pohybové vzorce do krve. Když chce o někom říct, že mluvil jako hulvát, řekne, že „se vyjadřoval, jako by si ho nevážil“. HANA PETRÁKOVÁ, všestranná a renesanční osobnost, má na svém kontě přes sto knih přeložených z angličtiny a vitalitu, jakou jí může ledaskdo závidět.

Není tajemstvím, že se známe, tak nebudu zastírat, že si tykáme. Jak ses ocitla na Brunšově?

Jsem z Jindřichova Hradce. V devatenácti letech jsem odešla studovat do Prahy, o dva roky později jsem se seznámila se svým budoucím manželem (pozn. red.: kterého v minulém čísle zmiňoval doc. Vráblík). A tak jsem se po skončení studií přestěhovala rovnou sem, do údolí Vltavy. Předkové mého manžela postavili dům na Brunšově, ve kterém dnes bydlí již pátá generace Petrákových. Žijeme v překrásném kraji a já sama se tu cítím být doma. Jsem ráda, že i moje vnoučata tu mají domov.

Tvůj manžel byl stavební inženýr a je spolupodepsán např. pod projektem Trojského mostu. Díky jeho práci jste žili v zahraničí. Kde přesně?

Jiří pracoval jako projektant mostů a v roce 1982 dostal práci v Iráku. Byla to vlastně shoda náhod. Tenkrát tam pracovaly desítky českých inženýrů, kteří především kontrolovali projekty velkých mostních a silničních staveb. Jejich znalostí si tamní zadavatelé velmi cenili. V jednu chvíli byl potřeba ještě jeden mostní inženýr přímo na stavbu mostu přes Shatt-al-Arab. Muselo jít o specialistu na ocelové mosty, který umí anglicky a nebojí se jet do válečné oblasti. Výjimečně ani nevdalo, že nepatří do tzv. kádrových rezerv ani není ve straně. Tak se stalo, že jsme několik let žili v místech, kde se kdysi rozkládala starověká Mezopotámie, na soutoku řek Eufrat a Tygris v městečku Qurna, potom v Basře (to bylo za iránsko-irácké války) a pak v Bagdádu.

Jak hodnotíš zkušenost z dlouhodobého pobytu v cizině?

Byla to obrovská škola života. Člověk získal vztah k lidem jiných národností a kultur, rozšířil si obzory a zjistil, že všude na světě jsou si lidé podobní a domluvit se dá s minimem jazykových znalostí – pozdravit, poděkovat, poptat se na ženu, muže, děti, naznačit, kolik dětí mám já. Každý pátek, kdy bylo volno, jsme jezdili na tzv. marše neboli do oblasti mokřadů, kde žili pastevci vodních buvolů v rákosových domech. Některé z nich byly dokonce plovoucí. Místní lidé nás vždycky přátelsky přijali, pohostili čajem a datlemi a zajímali se, odkud jsme a co děláme.

Takže odtud pramení tvůj všeobecný respekt vůči všem?

Těžko říct, ale každopádně to byla mimořádná příležitost dostat se z tehdejšího Československa, odkud bylo jinak nemožné vycestovat. Získali jsme zkušenosti a také přátele z celého světa.

A potom?

Když jsme skončili, vyvstala otázka, zda se vracet zpátky. Měli jsme tu rodiče

a rozhodli jsme se vrátit, ale než jsme odevzdali služební pasy, objeli jsme svět. Všechna razítka jsme si nechali dát do našich osobních pasů a ten pracovní, na který jsme vycestovali a pak se vraceli, se tvářil, že se vracíme z Iráku.

A pak jste odjeli ještě jednou.

Ano, v prosinci 1989, už ze svobodného Československa, jsme odjeli za prací do Anglie a strávili tam tři roky.

A co tvoje pracovní kariéra?

Pracovala jsem jako literární redaktorka v Albatrosu, ale během pobytu v Anglii se mi narodil syn a po návratu do republiky jsem se o něj chtěla starat, a tak jsem přemýšlela, co bych mohla dělat bez dojíždění. Využila jsem znalosti jazyka, doplnila si státnici z angličtiny a začala jsem učit a překládat.

Překladatel při práci vůbec nepracuje s původním překladem, ale jen s originálem. Čeština se v průběhu let vyvíjí a každý překlad po třiceti letech zastará.

Učily jsme spolu ve škole, když měla ještě tři třídy a 50 dětí. Co tě na učení bavilo?

Bavilo mě vymýšlet metody, jak učit tak, aby si to děti zapamatovaly. Scénky, divadlo, psaní básniček. A když to bavilo i děti, tak to byla opravdu velká radost. Nejlepší způsob, jak se naučit cizí jazyk, je odjet do země, kde se jím mluví. Hned druhý nejlepší způsob je hrát v tom jazyce divadlo, nebo si s někým pravidelně povídat, a tak se udržovat v chodu.

Občas pomáháš se studiem i dospělým. V čem je to jiné?

Dospělí vědí, proč se chtějí anglicky naučit nebo si udržet znalost nebo se procvičit v konverzaci. Děti někdy chodí do školy, protože musí, ale dospělý má motivaci. To je nejdůležitější. Těší mě, když se lidé rozmluví a jsou třeba schopní dorozumět se v cizině a mají z toho sami dobrý pocit.

Ted' už neučíš, ale překládáš stále.

Ano, překládání mě baví. Přeložila jsem víc než sto knížek pro děti i pro dospělé. Baví mě práce s jazykem. Když člověk najde ten správný výraz, trefné synonymum, je to čirá radost. Ted' se už řadu let věnuji novým překladům detektivek Agathy Christie.

Proč se její knihy překládají znovu, když už jednou přeložené byly?

Je to jen kvůli vývoji češtiny. Překladatel při práci vůbec nepracuje s původním překladem, ale jen s originálem. Čeština se v průběhu let vyvíjí a každý překlad po třiceti letech zastará. U překladové literatury hodně záleží na cílovém jazyku. Věta musí dobře plynout, musí jí být dobře rozumět a čtenář v textu nesmí o nic škobrtat, text musí být přirozený a odpovídat době.

Robert Fulghum, Američan, jehož knihy jsou u nás velmi oblíbené, prý spekuloval o tom, že si nechá nějakou svoji knihu přeložit zpět z češtiny do angličtiny, aby zjistil, jestli překlad není lepší než jeho originál. Znamená to, že se překladatel „strefil“ do myšlení autora?

Myslím, že se spíš pan Fulghum, zejména ve svých krátkých povídkách, strefil do toho, co lidé v Česku rádi čtou. Úspěch jeho knih v Čechách překonal jeho očekávání. Zřejmě tomu chtěl přijít na kloub, ale jistě šlo o žertovnou nadsázku. Nicméně Fulghumův překladatel Jiří Hrubý je opravdu vynikající a určitě se také strefil.

Je rozdíl překládat knížky pro děti a pro dospělé? Říkala jsi, že je to o češtině. Jiným jazykem ale mluvíme s dětmi a jiným s dospělými. Co tě víc baví?

Ano, jazyk je jiný. Nemůžu ale říct, jestli mě baví víc knížky pro děti nebo pro dospělé. Já se vždycky musím na autora naladit a ponořit se do jeho způsobu vyjadřování. Jakmile se mi to podaří, jde všechno jako po másle. Ale stane se, že ráno začnu a přemýšlím o každé větě a třeba až po hodině se „rozjedu“ tak, že ani nestíhám psát. Vyžaduje to klid a soustředění.

Opravuješ po sobě?

Ano, navykla jsem si po sobě každý den přečíst, co jsem udělala. Hned jasně vidím, co a jak mělo být jinak. Po dokončení překladu si nechám tak týden přestávku a pak čtu znovu. V nakladatelství čte text editor a někdy i korektor.

Jak vidíš, se svou životní zkušeností, budoucnost tištěných knih?

Myslím, že jim zánik nehrozí. Češi stále čtou a rádi drží v ruce tištěnou knihu. I děti knížky milují. Hodně však záleží na rodičích a prarodičích, aby jim byli příkladem a ke čtení je přivedli.

Byla to tedy láska ke knihám, která tě přivedla ke studiu bohemistiky?

Ano, určitě. Myslím, že hodně velký vliv na moje rozhodování měl můj učitel češtiny na jindřichohradeckém gymnáziu. Dokázal nás strhnout. Vtrhl například do třídy s jasem v oku, hodil na stůl knihu, kterou jsme měli probírat, a s hereckým nasazením vykřikl: Mácha byl rozervanec!! Pan profesor ráčkoval, takže se nám ten výrok tak zaryl do paměti, že si ho připomínáme při každém srazu naší třídy.

Další tvoji velkou láskou je zahrada.

Ze zahradničení mám radost. Baví mě práce s hlínou, mám pocit, jako bych uváděla okolní prostředí i sebe sama do jakéhosi souladu. Těší mě, když vypleju záhon nebo ostříhám odkvetlé letničky. S radostí se pak podívám, jak hezky to vypadá.

Zahrada, o kterou pečuješ, působí velmi harmonicky. Je to tím, že ses jako lektorka jógy dostala blíž k východním kulturám?

Nemyslím, že je to meditační zahrada, spíš trochu džungle. S jógou jsem se se-

tkala v šestnácti letech a koupila jsem si první knížku a začala cvičit. Při studiích jsem začala chodit na lekce a pak v Iráku, když jsem cvičila každý den, se ke mně přidávaly další zájemkyně. A tak jsem si po návratu domů udělala postupně několik cvičitelských kurzů. Ten poslední v roce 2012. Šlo o tříletý cvičitelský kurz Jóga a jógová terapie na FTVS, kde nás vyučovali velice kvalitní učitelé. Těší mě, že už třicet let můžu vést lekce, kterým už dneska neříkám jóga, ale cvičení pro zdraví a dobrou pohodu, protože do hodin zařazuji prvky z nejrůznějších pohybových systémů a rehabilitačních technik. Největší radost mám, když mi po cvičení účastníci řeknou, že se cítí líp než před cvičením. Vliv skupiny na účinek cvičení se těžko vysvětluje, ale je opravdu nezaobíhatelný. Skupina je zdrojem energie, kterou všichni pocítujeme.

Po silovém cvičení je člověk unavený. Jóga je jiná.

V józe nejde o výkon, ale o to, aby tělo člověku dobře sloužilo, aby se mohl hýbat bez potíží a bez bolestí a měl ve svém těle dobrý pocit. Důležité je být při cvičení přítomen i myslí, uvědomovat si své tělo, nepohybovat se automaticky. Tělesné cvičení nás vede k tomu, abychom v klidu dokázali setrvat v nějaké relaxační pozici, abychom se uvolnili. Na závěr hodiny vždy provádíme relaxaci a jógový spánek. To je praxe, při které je zrelaxované tělo a mysl se zklidní. Můžeme na chvíli odlo-

žit stranou své každodenní starosti, nechat mysl, aby se rozšířila donekonečna a chvíli setrvala bez rušivých myšlenek.

Máš nějaké plány do budoucna?

Plánuji žít tím, co člověk s respektem ke svému věku a zdraví může. Raduji se z toho, co všechno mohu. Mohu dělat spoustu věcí a netrápím se tím, co už dělat nemohu.

Moudřejší slova bych si na závěr rozhovoru nemohla přát. Děkuji a přeji jen vše dobré.

Hana Hradilová
foto: Karel Šmejkal

Hana Petraková se narodila v jižních Čechách v roce 1955, na Brunšově žije už 46 let. Vystudovala bohemistiku na Karlově univerzitě, pracovala v redakci Albatrosu jako editorka. Překládá literaturu pro děti i dospělé. Učila angličtinu v místní škole, dnes už jen příležitostně pomáhá dospělým. Je velkou milovnicí kultivované češtiny, lektorkou jógy, zahradnicí a aktivní sportovkyní. Miluje pohyb a je vyznavačkou zdravého životního stylu. Letos oslavila v neuvěřitelné kondici kulaté narozeniny, které by jí hádal jen málokdo.

Žáci zazářili v přespolním běhu

Jednotlivé školní akce pravidelně shrnuje školní kronika. Jeden ze záznamů se věnuje i historickému úspěchu žáků v přespolním běhu. V probíhající školní ročníku se žáci i rodiče mohou nově obracet na školní psycholožku. A se zrušením odkladů se po letech změnil i formát zápisu předškoláků.

Naše škola má aktuálně 60 zaměstnanců, z toho 16 asistentů pedagoga, z nichž čtyři působí zároveň jako vychovatelky v družině, dvě vychovatelky, sedm správních zaměstnanců a zbytek tvoří učitelé a učitelky různých kvalifikací a aprobací. Až na jednu výjimku. Jedno místo zůstává od nového školního roku vyhrazeno pro novou školní psycholožku Katerynu Holbaj. Už v prvních týdnech školního roku se za ní vydalo po domluvě s rodiči několik žáků či žákyň naší školy. A my jsme velmi rádi, že paní Holbaj může konečně zúročit své úsilí a původní vzdělání. Úsilí, ve kterém se ukazuje silný příběh současného toku dějin. A škola po letech konečně dosáhla svého vlastního školního psychologa.

Kdo má rád silné příběhy, zkuste Katku oslovit, třeba vám ho osobně poví sama.

Co nás čeká

Během školního roku pořádáme pravidelné akce, např. osmnácté dýňobraní, adaptační pobyty pro šestáky nebo vánoční jarmark. Rodiče budoucích prvňáků budou zajímat zápisy do první třídy, které po dlouhé době dostaly z pera MŠMT nový rámec. Veškeré detaily včas zveřejníme na webových stránkách školy. V lednu uspořádáme nejprve schůzku pro rodiče a na začátku února je pozveme s dětmi k zápisu.

Kdo by se rád dozvěděl více informací ze života školy a o proběhlých akcích, zveme ho k nahlédnutí do internetové školní kroniky:

www.zshradistko.cz/o-skole/historie-skoly

Odtud je i následující zpráva Adama Pánika o úspěchu žáků naší školy v přespolním běhu.

Historický úspěch

Výběr žáků druhého stupně se v doprovodu p. učitele Pánika zúčastnil pravidelné akce AŠSK – přespolního běhu, který byl uspořádán v Dobřichovicích. K naší velké radosti přivezli starší kluci velmi dobré umístění. Výborní starší kluci 3. místo: Václav Březina celkově 8., Michal Zahradník 9., Matouš Zahradník 15., Adam Roleček 18., Jakub Bašný 30., Jakub Vondrášek kvůli poraněnému lýtku nedoběhl. Počítají se 4 nejlepší z cca 60 dětí a 14 škol. Starší holky 9. místo, mladší kluci 11. místo a mladší holky 12. místo. Za reprezentaci a nasazení všem děkujeme a k umístění gratulujeme!!!

PS: Víte, píšeme výborné 3. místo! Ale pár dní po závodech přišel od pořadatelů dopis. No, dnes chodí spíše e-maily. V něm se organizátoři omlouvali. Po opravě chyby a přepočítání výsledků skončili naši žáci na doopravdy skvělém 2. místě. A vyrovnali tak historický úspěch naší školy z roku 2017! Můžete být na ně právem hrdí!

Ondřej Hynek

Změny v mateřských školách aneb kam kráčíme...

Když jsem před třiceti lety nastupovala do mateřské školy na pozici učitelky, tzv. alternativní školky u nás prakticky neexistovaly. Jezdili jsme se dívat do zahraničí, jak to funguje jinde. Dodnes si živě vybavuji svou návštěvu Waldorfské mateřské školy v malém městě Eindhoven v Holandsku – byla jsem doslova paf.

Děti si tam samy připravovaly a krájely svačinu, místo drahých plastových hraček si hrály s kameny, kreslily do písku a mohly si svobodně vybírat z různých činností. Tehdy to na mě působilo jako z jiné planety. Postupem času se i u nás začaly rozšiřovat různé pedagogické směry – Waldorfské školky, Montessori, lesní školky či program Začít

spolu. Rodiče tak postupně získali možnost volby: klasickou státní školku, nebo alternativní. Rozhodování se často odvíjelo od dostupnosti, recenzí, doporučení známých či souladu se životním stylem rodiny.

Dnes mám ale pocit, že se všichni postupně přibližujeme k jednomu společnému cíli – aby bylo dítěti ve školce dobře. Aby se mohlo rozvíjet v souladu se svými individuálními potřebami a aby byly respektovány jeho jedinečné předpoklady. Jak se říká: „*Ryba nevyleze na strom.*“ Smyslem předškolního vzdělávání je, aby se u dětí rozvíjely především kompetence, které jim pomohou učit se, poznávat svět a neztratit se v dnešní rychlé době. Děti by měly být připraveny usednout do školních lavic na startovní čáře učení – ale stejně tak by měla být základní škola připravena na ně, nejen ony na školu.

Proměna klasické školky

Od příštího roku začneme vzdělávat děti podle revidovaného rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Vytvoříme nový školní vzdělávací program, který bude v souladu s naší vizí, obcí, prostředím, a především s potřebami našich dětí. Revidovaný program se mimo jiné snaží postupně vymazat ze slovníku pojem *alternativní vzdělávání* – a já to vítám. Přináší totiž do běžných mateřských škol mnohé z toho, co se v alternativních směrech osvědčilo a co si rodiče dlouho přáli. Díky tomu už možná nebude muset moderní rodič složitě vybírat, kam svěří svůj nejcennější poklad. I klasická mateřská škola nabídne prostředí, které odpovídá současným potřebám dětí.

Samozřejmě, že zavedení změn nějaký čas potrvá a bude záležet i na nás učitelkách, jak otevřeně je přijmeme. Věřím však, že se ukáže, že tato cesta je správná. Děti by si z pobytu ve školce neměly odnést jen vzpomínky na hračky, písničky a hry, ale především hezký pocit z bezstarostného dětství. A na závěr slova R. Fulghuma: „Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole.“

Kateřina Kubelová
za kolektiv MŠ Hradištko

Knihovna se nově řadí mezi profesionální knihovny

Rozšířením **otevírací doby jsme splnili jednu z posledních podmínek pro to, abychom se mohli zařadit mezi 104 profesionálních knihoven Středočeského kraje. Pro zajímavost – těch neprofesionálních je v našem kraji kolem sedmi set.**

Neprofesionální knihovny se vyznačují tím, že jsou veřejnosti otevřené minimální počet hodin, práci vykonává dobrovolník, případně pracovník bez odborné kvalifikace, knihovní fond nemusí být plně automatizovaný a služby se omezují pouze na půjčování knih a veřejný přístup k internetu. V řadě těchto knihoven však často pracují nadšenci, kteří nad rámec své pracovní doby pořádají společenská setkání

a kulturní akce, aby podpořili v malých obcích komunitní život.

Znaky profesionální knihovny

Naproti tomu profesionální knihovny mají otevřeno minimálně 15 hodin týdně, pracuje zde kvalifikovaný personál a knihovní fond je plně automatizovaný, čtenáři mohou využívat online katalog

a další služby, jako je půjčování deskových her, audioknih nebo e-knih. Taková knihovna dále organizuje řadu vzdělávacích akcí, například pro žáky, studenty či seniory. Stručně řečeno – splňuje standardy knihovnických a informačních služeb ve všech směrech.

Jsme rádi, že jsme během Týdne knihoven mohli čtenářům oznámit, že jsme se stali profesionální knihovnou. Kromě otevírací doby se pro ně až tak moc nezmění, protože cesta k profesionalizaci byla postupná a dlouholetá a naši návštěvníci pravděpodobně ani netušili, že přicházejí do neprofesionální knihovny. Pro nás je to ale určitý historický milník.

Splněné standardy

V knihovně pracují dvě knihovnice na poloviční úvazek – jedna s odborným knihovnickým vzděláním a druhá s absolvovaným knihovnickým minimem. Díky tomu může knihovna poskytovat veřejnosti plnohodnotné knihovnické a informační služby podle standardů Ministerstva kultury ČR. Knihovna je plně automatizovaná, nabízí přehledný online katalog a spolupracuje v rámci systému regionálních funkcí Středočeského kraje. Kromě knih půjčuje také e-knihy a e-audioknihy a pořádá řadu vzdělávacích, kulturních a komunitních akcí pro děti i dospělé.

Srdečně vás zveme k návštěvě – přijďte se podívat, co všechno naše knihovna nabízí. Uvidíte, že to není jen místo, kde si můžete vypůjčit knihu. Je to místo setkávání, inspirace a pohody.

Lucie Hašková

Borci na kole, co z kopce nebrzdí

Zdejší kopcovitá krajina láká nejen k turistice, ale i k adrenalinové jízdě na kole. Zhruba před dvaceti lety se v lesích začaly objevovat první trailové tratě. Nyní dorostla nová generace kluků, kteří se tomuto sportu věnují a někteří z nich se řadí mezi nejlepší české závodníky v kategorii enduro.

Enduro na kole je cyklistická disciplína, která kombinuje náročné sjezdy s důrazem na vytrvalost při stoupání do kopců. Závodí se skládají z několika měřených (sjezdových) a neměřených (přesunových) úseků, které prověřují fyzickou i technickou zdatnost cyklistů. Rychlé a technické sjezdy se odehrávají

na náročných přírodních tratích plných překážek, kamenů a skoků.

Několik úspěšných závodníků této disciplíny můžeme potkat i v naší obci, patří mezi ně 21letý student Fakulty tělesné výchovy a sportu Adam Maxa, 19letý truhlář Matěj Rýdl a 18letý student stejného řemeslného oboru Karel Kakos. Ačkoli se všichni tři věnují téže disciplíně, jejich cesta k tomuto sportu byla rozdílná, každému přináší radost z jiného důvodu, a i vysněné cíle nejsou úplně totožné.

Rychlost a adrenalin

Adam byl tvář rubriky Hradištský talent už před pěti lety, kdy jsme ho představili coby nadějnýho závodníka ve sjezdovém lyžování. Už od útlého dětství je zvyklý na tvrdý tréninkový režim a je na

něm patrné velké odhodlání dělat vše pro to, aby byl úspěšný v tom, čemu se věnuje. Zálibu v rychlé jízdě z kopce na kole v sobě objevil v době covidu, kdy se zavřely lyžařské areály, a tak to pro něj byla vhodná příležitost, jak neztratit formu. „Oba sporty jsou si dost podobné, oba jsou adrenalinové a o vítězi rozhoduje, kdo je v cíli nejrychlejší,“ srovnává a doplňuje, že i pohybové vzorce využívané v obou sportech se od sebe moc neliší.

Dva roky se Adam zkoušel věnovat kolu i lyžím zároveň, oproti lyžování však na kole zůstal pouze v hobby úrovni, a to až do momentu, kdy vyhrál juniorské mistrovství České republiky. Protože však nebyl oficiálně registrovaný ve svazu cyklistiky, titul byl udělen závodníkovi, který skončil na druhém místě. V tu dobu v něm uzrálo rozhodnutí zanechat lyžování a věnovat se cyklistice naplno.

„Rodiče měli pochopení, že měním sport, viděli mé závodní ambice,“ prozrazuje Adam. Jeho dosavadním největším úspěchem bylo vítězství v závodu světového poháru ve Francii v juniorech před dvěma lety. „Když jsem vyhrál, prožíval jsem nejsilnější emoce v životě,“ svěruje se.

Od fotbalu ke kolu

Matěj se věnoval od dětství fotbalu. Před několika lety si cestou na trénink uvědomil, že ho víc baví cesta na kole na hřiště, než trénink samotný, a tak začal s kamarády sjíždět tratě v lesích. Také Matěj se probojoval mezi závodníky české juniorské reprezentace, má za sebou několik startů ve světovém poháru a příští rok poprvé poměří své síly s dospělými.

Karla přivedl k cyklistice jeho strýc, který je majitelem Dressler školy kola a pořádá cyklistické kroužky, kempy a soustředění pro zájemce všech věkových kategorií. Ve skupině trenérů je Adam, Matěj i Karel a je to pro ně dobrý způsob, jak pokrýt aspoň část nákladů, které tento sport vyžaduje. Pro představu: pořizovací cena kola se pohybuje kolem 50 až 70 tisíc Kč, závodní kolo může stát až pětinasobek. Další výdaje padnou na údržbu kola, které se při rychlé jízdě v terénu velmi rychle opotřebovává, což může být během jedné sezóny až polovina pořizovací ceny. Nákladné je i další vybavení, jako je helma, brýle nebo oblečení.

Náročná práce trenérů

Zajímá mě, co všechno obnáší jejich práce na pozici trenérů a odpovědi vyvrací případné předsudky o tom, že jde o kluky, kteří se jen baví jízdou na kole po lesích. Mít na starost skupinu dvaceti dětí a trénovat s nimi takovýto rizikový sport je pro ně velká zodpovědnost. „Učíme je od základů, jak se na kolo postavit, jak brzdít, jízdu na předním nebo zadním kole, jak skákat. S pokročilejšími jezdci posouváme hranice a ladíme pozice pro závody. Máme na starost celé skupiny a ty, kdo chtějí závodit, trénujeme individuálně,“ popisuje Karel a Matěj ho doplňuje: „Jsme připravení nejen na to, co

budeme s dětmi dělat, ale máme i nářadí pro případné opravy kol nebo lékárničku, kdyby byl nějaký úraz.“

I přes to všechno se zdá, že především Karla velmi baví předávání svých zkušeností ostatním, zatímco Matěj připouští, že práce trenéra ho fyzicky i psychicky hodně vyčerpává. Naopak pro Adama, který obor trenérství studuje, je to vhodná příležitost, jak rovnou otestovat své znalosti v praxi. Matěje více baví stavění vlastních tratí. „Stojí to spoustu úsilí, ale pak je radost sjet to, co si člověk sám vybudoval. A těší mě, když se trať líbí i ostatním klukům,“ svěruje se.

Budoucí cíle a představy

Vracíme se k samotnému závodění a jejich vlastní přípravě. Karel si uvědomuje, kolik času zabere fyzická příprava na závody, a proto připouští, že nemá tak velké sportovní ambice. V příští sezóně se nejvíc těší na závody v obchodním centru Arkády na Pankráci a rád by se probojoval na světový pohár. Překvapí i jasnou představou toho, co by chtěl v životě dělat. Bavilo by ho mít vlastní firmu na výrobu dřevěných překážek, které v tuto chvíli nabízí pouze jedna firma v republice, nebo bude nadále pracovat v Dressler škole.

Matěj má už profesně jasno, v září nastoupil do truhlářské firmy a s prací je spokojený. Ve volném čase trénuje ostatní, ale poctivě se věnuje i vlastní přípravě na závody. Chce se stále zlepšovat a jeho snem je vyhrát světový pohár. Když mi společně s Karlem vyjmenovávají svůj každodenní program, nedá mi to a zeptám se, jestli mají vůbec někdy čas na holky. Jejich odpověď „možná tak přes zimu“ mě sice rozesměje, ale případných fanynek je mi trochu líto.

Adam se velmi těší na příští závodní sezónu, o tu letošní ho totiž připravilo zlomené zápěstí. Rád by si připsal další úspěch v závodech světového poháru i na evropském a světovém šampionátu. Sportu se chce věnovat na vrcholné úrovni, ale pouze za předpokladu, že ho to bude stále bavit. Pokud ano, udělá vše pro to, aby se nadále zlepšoval, vyhrával a byl nejlepší na světě. A až jednou přestane závodit, připouští, že nechce být nutně trenér, spíš by raději propojil sport s podnikáním.

Přejeme všem třem úspěšnou cestu za sny.

Lucie Hašková

V tiskárně vytiskli poštovní známku s Martou Kubišovou

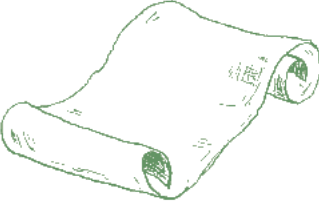

V Tiskárně Hradištko byla vytištěna unikátní známka na počest ikonické české zpěvačky Marty Kubišové. Její podoba byla poprvé představena na nedávném koncertu Kubišové v pražské Lucerně, který byl uspořádán u příležitosti 55. výročí zázaku jejího vystupování. Do prodeje vstoupila 1. listopadu v den 83. narozenin zpěvačky.

Známka byla vytištěna za přítomnosti řady českých médií, zpěvačka se kvůli nemoci bohužel osobně nezúčastnila, ale přítomným zaslala videovzkaz s poděkováním za tento nevšední dárek. Arch 25 známek obsahuje pět různých motivů ze zpěvaččina života, zachycují Martu Kubišovou jako oceňovanou zlatou slavicí, bojovnici proti ruské okupaci, symbol sametové revoluce i jako ochránkyni zvířat.

Před zraky přítomných byl spuštěn tiskařský stroj Heidelberg, který vytiskl první poštovní arch. Ten následně svým podpisem schválil generální ředitel České pošty Miroslav Štěpán, spolu-

autorka konceptu známky Jitka Větrovská a ředitel hradištské tiskárny Jaroslav Štefek, který popsal výrobní postup: „Na výrobu známky jsme použili čtyři barvy – žlutou, purpurovou, azurovou a černou. Natištěné archy pokračují do stroje, kde se naseknou, vyseknou a proseknou, neboli se vytvoří zoubky, průseky a ořeže se arch. Poslední stroj opatří známky hologramem České pošty.“

Sběratelská i umělecká hodnota

Poštovní známka s Martou Kubišovou patří mezi tzv. vlastní známky, což znamená, že nejde o známku z emisního plánu České pošty, ale o známku soukromého subjektu, který si její výrobu u České pošty objedná, zaplatí a známky také sám prodává. Znáмка má všechny atributy poštovní známky, ale její význam je hlavně sběratelský. Výroba tohoto typu známky by přes emisní plán České pošty nebyla možná. „Rozdíl mezi emisním plánem České pošty a vlastní známkou, která je v majetku klienta, je v tom, že na vlastní známce může být žijící osobnost. V případě emisního plánu České pošty to může být jenom český prezident,“ vysvětlil Miroslav Štěpán, který zároveň dodal, že velmi vítá tyto sběratelské edice a vyzdvihl i uměleckou kvalitu známky s Martou Kubišovou.

O tom, že vlastní známky zažívají novodobý boom, svědčí i to, že tvoří zhruba třetinu známek, které se ročně v místní tiskárně vytisknou. Z těch, které zobrazují další populární osobnosti, můžeme zmínit například známku vydanou k 60. výročí založení skupiny Olympic nebo známku s tváří Terezy Maxové k 25. výročí založení její nadace.

Lucie Hašková

Nic není náhoda a všechno je náhoda

Od dubna roku 2017, tedy již 9. rokem, provozuje Hana Auterská na Hlavní ulici ve Štěchovicích svůj obchod Milá Josefína. Zákazníci si zde mohou koupit nejen oblečení, ale také doplňky – od šperků, přes kabelky, pásky či šátky, drobné dárky a dekorace.

Obchod se nachází v útulných prostorách domu z konce 19. století, kde je i v nejparnějších letech příjemný chládek a klid. Genius loci domu rodiny Langrových paní Auterskou okouzluje. Bývalo zde hokynářství, prodávala se tu obuv, později také drogerie.

Typické pro interiér obchůdku jsou nápaditě naaranžované figuríny a sto-

jany, na nichž umí paní Auterská neotřele a vkusně zkombinovat modely včetně doplňků. Jejím poznávacím znamením je silný hlas a paměť na zákazníky a jejich přání. Při objednávání zboží a výběru další kolekce myslí již na konkrétní osoby a vidí na nich jednotlivé kousky. „Když pak přijdou, ukážu jim, co jsem sestavila, a oni si to často vezmou komplet,“ prozrazuje.

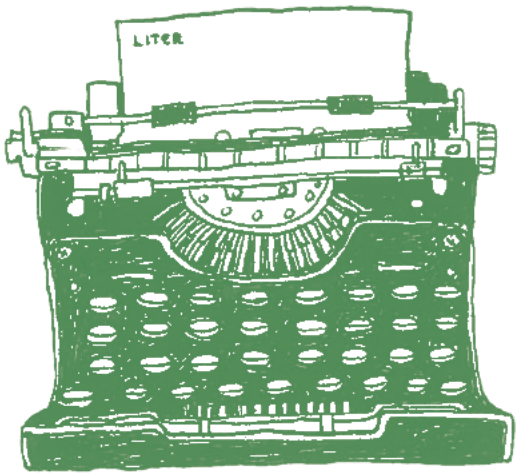
Oblečení s nápadem

V pondělí má zavřeno a jezdí po velkoobchodech. „Musím si všechno osahat. Mám dodavatele, kteří jezdí přímo do Milána. Posílají mi fotky a na jejich základě si objednávám. Jsou stejně nalaďeni, mají stejný vkus. Než zboží převzmu, mám ještě možnost rozhodnout se podle reality. Objednávám také ložské kolekce známých značek, jako je například německý Cecil a Oliver.“ Vždy se snaží, aby oblečení mělo myšlenku, nápad, něco navíc. „Nebráním se ani basic módě, ale mám ráda výstředky. Nebaví mě fádní věci.“

Na základě zkušeností ví, že většina žen je nespokojená se svou postavou. „Všichni mají tlustá kolena, povislé paže, břicha a zadky. Všichni to mají stejně bez ohledu na váhu. Důležité jsou proporce a dosažení symetrie. Ideálně jsou přesýpací hodiny a zlatý řez. Vše je jen hra světla a stínů. O tom je celé oblékání, celé líčení, celá podstata módního průmyslu,“ připomíná paní Auterská základní principy tohoto oboru.

Módní poradkyně

Kde přišla ke svému náhledu na módu a k dovednosti poradit zákaznicím, co jim bude slušet? Pravděpodobně jde o rodinnou dispozici, kterou trénovala nejdříve při designu jídla (vystudovala hotelovou školu) a následně prohloubila vizážistickým kurzem a zaměřením se na barevnou typologii. V Praze na Vinohradech pracovala v Ateliéru Harmonie, který si později koupila (v roce 1999). „Pracovat s deseti ženami bylo peklo, ale já jsem si

provozovala svoji vizážistiku a typologii a dělala jsem proměny. Moje zákaznice odešla s kompletním servisem. Věděla, jak se má líčit, jak se má česat, jaké barvy jí sluší, který střih má nosit, jaké šperky, jaké oblečení... Postupně jsem se propracovala na stylistku, obracela jsem ženám šatníky a chodila s nimi nakupovat. Oslovovala nás televize, rádio, známé osobnosti, nejen ženy, ale i muži, manažeři, redaktoři. Bylo to zajímavé, ale shoříš jako papír především kvůli prostředí. V podstatě mě zachránilo druhé těhotenství,“ prozrazuje.

Výroba šperků

V té době se paní Auterská přestěhovala z Prahy na Hradičko, na Brunšov, kam jezdila od dětství na chatu. Ve volných večerech se začala věnovat tvorbě šperků. „Dělala jsem jich hodně a dělala jsem je pořád.“ Účastnila se kurzů i souťaží, stala se lektorkou. Zaměřila se na práci s polymerovou hmotou (Premo, FIMO), objevovala její unikátní vlastnosti. Někdy byla sama překvapená, co se jí povedlo. „My jsme tomu vždycky říkali *údiv z hmoty*. A stává se mi to dodě. Teď třeba dělám háčkované šperky, nebo je vyrábím z látek. A vždycky když mám tvůrčí krizi, vracím se k míchání barev, a ono to naskočí. Kdyby teď byla apokalypsa, můžu ve své dílně tvořit deset let šperky a pořád mám z čeho.“

Postupně hledala místa, kde by mohla své šperky nabízet. Prodávala na jarmarcích a poutích, ale také v kamenném domečku vedle sběrného dvora. Tam se opět

dostala do kontaktu s oblečením, které zde také nabízela. Po uzavření provozny si již otevřela svůj aktuální podnik ve Štěchovicích.

Záliba v upcyklaci

Paní Auterskou straší množství textilu, které se produkuje, bezhlavě kupuje i vyhazuje. Snaží se o využití každého kousku oblečení. Případné přebytky daruje potřebným ženám či odváží do oděvní banky. Od recyklace se posouvá k upcyklaci a usiluje o proměnu nepo-

třebných či starých oděvů na nové produkty s přidanou užitnou nebo uměleckou hodnotou. Někdy jde také o nostalgii jako v případě sekce, kterou nazvala *Z maminčina ramínka*. Má zde vystavené kousky z garderoby své maminky. „Když jsme měli v 90. letech na Malé Straně hospodu U Vladaře, já jsem rozená Vladařová, chodili moji rodiče na Hrad a na různé ambasády a účastnili se společenských akcí. Některé modely byly vynešeny třeba jen jednou a každý má svůj unikátní příběh, který nekončí.“ Pro zájemkyně je upraví na míru tak, aby mohly ještě sloužit a dělat radost. Jejich příběh tak pokračuje dál.

Příběhy si paní Auterská pamatuje výborně, stejně jako zákazníky. Umí poutavě vyprávět, udrží nit až k pointě. Všechny její předchozí pracovní zkušenosti se spojily a úročí se právě v její obchůdku s módou. „Když chce být někdo hoteliér, má začít od píky a mýt nádoby,“ říká přesvědčeně a vede k tomuto postupnému růstu i obě své dcery. Starší je módní návrhářka, mladší se učí cukrářkou. Spolu s nimi by jednou ráda rozšířila obchůdek v módní galerii s unikátními kousky a voňavým posezením. Nápadů má v rukávu více, jen je zrealizovat. Například vizi Příčné ulice z Harryho Pottera, kde se dá koupit úplně všechno. Chybí jen vhodné prostory.

Klára Budilová

Když se na Hradištku hrálo loutkové divadlo

Úspěšné fungování volnočasových aktivit stojí a padá se zapálenými jedinci, kteří svůj volný čas obětují pro to, aby se postarali dětem i dospělým o zábavu. Platí to dnes jako v minulosti. Spolu s místními pamětníky jsme zavzpomínali na časy, kdy se na Hradištku hrálo divadlo.

V padesátých letech minulého století se v naší obci dala dohromady velká skupina nadšenců, kteří založili osvětovou besedu. Část z nich se věnovala činohře a část loutkovému divadlu, a především na něj zaměříme naši pozornost. Motivace jednotlivých členů věnovat se této aktivitě mohla být různá, možná je vedly nenaplněné touhy dobyt divadelní prkna, možná potřeba využít smysluplně volný čas nebo jen snaha dopřát dětem zábavu, která jim v nedávných válečných letech byla odepřena.

Vznik loutkové scény

Jedním z takových nadšenců byl Jaroslav Zahálka ze Šlemína, který pracoval v keramickém závodě na Brunšově. Pod osvětovou besedou založil v roce 1955 loutkový divadelní soubor, který sehrál pro děti i dospělé několik představení za rok. Za pomoci řezbáře

A. Drtiny vyráběl loutky a maloval kulisy. Toho se později ujali litografové z místní tiskárny Šebestián Kojecký, Miroslav Mašek a další a výprava se dostala na vysokou výtvarnou úroveň.

Loutkové divadlo se hrálo na zámku v prvním patře, část místnosti sloužila jako jeviště, kde pan Zahálka spolu s L. Volešákem vybudovali vodící lávky, hlediště tvořily odstupňované lavice, aby děti dobře viděly. Soubor byl veden i jako kroužek pro školní děti, mladší děti nacvičovaly maňáskové představení, starší děti se učily vodit marionety. Každou loutku vedli dva lidé – děti vodily, dospělí za loutky mluvili. V loutkářských potřebách vycházely scénáře k jednotlivým představením, přepisovali se na stroji na průklepový papír, aby měl každý člen souboru svůj vlastní text. V repertoáru se objevily například pohádky Míček Flíček, Kašpárkova kouzelná kniha, Návštěva v Kocourkově nebo O pyšné koze.

Získané ocenění

Na Hradištku se hrálo šest až dvanáct představení ročně, soubor jezdil i na okresní a krajské soutěže, kde se umísťoval na předních místech. V měsíčníku Československý loutkář vyšlo v roce 1955 hodnocení soutěžního představení Šuky a muky. Za vedení loutkové scény byl Jaroslav Zahálka v roce 1958 vyznamenán čestným uznáním na okresní konferenci

kulturních pracovníků a soubor získal darem sádrové hlavičky na výrobu nových loutek. „Ty byly 50 cm vysoké. Táta s panem Drtinou vyráběli dřevěné tělo, ruce a nohy byly vykaširované. Zkompletovaná loutka se navázala na nitě a uchytila k vaha-dlu. Kostýmy šila paní Vašíňová,“ vzpomíná dnes Jaroslav Zahálka ml. na aktivity svého otce. Nové loutky byly poprvé použity při představení Zlatovláska a další novinkou bylo i využití hudebních a zvukových efektů nahraných na magnetofon.

Na divadelní představení ráda vzpomíná i místní pamětnice, bývalá učitelka zdejší školy Ludmila Vrnáková: „Loutkové divadlo jsem hrála ještě s dalšími kolegy-němi ze školy. Bylo to moc hezké, loutky i kulisy byly nádherné, děti se na představení vždycky těšily. V malém sále jsme zase hráli ochotnické divadlo, každé naše představení byla událost a hlediště bylo plné diváků. Nejraději vzpomínám na roli Evženie Grandetové.“

Počátek zániku souboru

V roce 1961 byly vydány nové směrnice o kultuře na vesnici a byla zrušena osvětová beseda. Veškerý kulturní život od té doby organizoval nově ustanovený závodní klub při obchodních tiskárnách. Jaroslav Zahálka ml. vidí tento krok jako počátek konce loutkového souboru. „Do jeho fungování začala mluvit spousta lidí, měli pocit, že z toho táta něco má. Ale peníze ze vstupného se dávaly zase do materiálů, barev a údržby, bylo to tedy přesně naopak, provoz divadla stál spoustu času i peněz. Když to zjistili, ztratili o soubor zájem a táta zůstal na všechno sám. Bylo třeba domluvené představení v Lukách a když táta chtěl, aby nám půjčili auto, kterým by se všechno převezlo, nikdo mu nevyšel vstříc,“ vzpomíná.

Soubor se definitivně rozpadl kolem roku 1965 a další osud loutek je opředen mnoha protichůdnými verzemi toho, co se s nimi doopravdy stalo. Někdo tvrdí, že při vyklízení místnosti na zámku bylo vybavení loutkového divadla včetně kulisy a loutek vyházeno z okna. Jiní viděli rozbité kulisy a loutky vyházené ze stráně na Ovčičkách. „Já myslím, že se spíš odvezli pryč, protože se někomu hodily,“ myslí si jedna nejmenovaná místní pamětnice a její úvaha se zdá být nejpravděpodobnější.

Lucie Hašková

Pražská výstava o Vltavě očima návštěvníka

Vltava – česká řeka a národní symbol, tak ji vnímali malíři, hudební skladatelé, literáti a všichni, pro které znamenala zdroj obživy či byla cílem jejich turistických výletů. Národní památkový ústav ve spolupráci s mnoha dalšími kulturními institucemi připravil k její počtě výstavu, která je k vidění v Jízdárně Pražského hradu do 4. ledna 2026.

Od pramene v šumavských lesích až po vtok do Labe u Mělníka se v délce 433 km vine a klikatí krajinou. Protéká třinácti městy a obcemi majícími slovo Vltava v názvu nebo jejich okolí, jakož i poblíž desítek lidských sídel, která se nacházejí nedaleko jejích břehů. V roce 1993 byla uspořádána výstava o Labi (Labe – život řeky, Praha – Národní muzeum), Vltava se takového projektu dočkala v roce 2025.

V prostorách Jízdárny Pražského hradu se v architektonické instalaci, která evokuje motiv říčních vln, odvíjí její příběh. Dvanáct tematických celků

– Srdce divoké řeky, Formování řeky, Místa na řece, Osobnosti řeky, Energie řeky, Doprava na řece, Dopravní a technická díla na řece, Život u řeky, Inspirace řekou, Vltavské legendy, pohádky a pověsti, Vltavský poklad – zlato, perly a drahokamy a Vltava emblematická – obsahuje mnoho exponátů od pravěku po výtvarné umění současnosti, vybraných tak, aby dějinné, umělecké a lidské reálie s řekou související, byly zastoupeny co nejpodrobněji.

Exponáty spjaté s Vltavou

Archeologické nálezy, středověké listiny, architektonické fragmenty církevních staveb a konstrukcí Karlova mostu v Praze, mince, textilie, sklo, porcelán, modely parníků, šífů i říčních strojů a přehrad, vorařské nářadí, sportovní trofeje, předměty související s trampin-gem i spolkem Vltavan, fotografie, kresby, staré tisky, sochy a především velký počet olejomalb, reprezentují svými motivy či vlastnictvím jednotlivých exponátů města a obce s řekou spjaté a zároveň ukazují dávnou podobu těchto sídel i jejich okolí – Vyšší Brod, Lenora, Horní

Planá, Rožmberk nad Vltavou, Zlatá Kouna, Český Krumlov, Hluboká nad Vltavou, Orlík, České Budějovice, Týn nad Vltavou, Boršov nad Vltavou, Roztoky u Prahy, Nelahozeves, Praha aj. jsou také představeny v sepětí se slavnými osobnostmi, kterým se řeka stala životním osudem či předmětem zájmu. Podnikatelé Vojtěch Lanna a Wilhelm Kralík jr., hudební skladatel Bedřich Smetana, fotograf Josef Seidel, textilní výtvarnice Marie Hoppe-Teinitzerová, sochaři Jan Brokoff a Václav Prachner, malíři Ferdinand Runk, Jakub Schikaneder, Egon Schiele, Oskar Kokoschka, Antonín Chittusi, Bedřich Havránek, Zdenka Braunerová, Václav Špála, Antonín Slavíček, František Jiroudek i jejich méně známí či anonymní umělci souputníci zachytili i již zaniklé stavby a krajinářské celky, pohlcené hladinami orlické a lipenské přehrady, jejichž výstavbě je v expozici věnován odpovídající prostor.

Umělecké předměty

Mezi množstvím exponátů vynikají unikáty – mj. sochy Allegorie Vltavy od Václava Prachnera, Samsona od Josefa Dietricha, sv. Jana Nepomuckého od Jana Brokoffa, partitura symfonické básně Má Vlast Bedřicha Smetany a jeho busta od Josefa Václava Myslbeka, Schedelova Světová kronika, Müllerova mapa Čech, zlatý florén krále Jana Lucemburského, souprava na bowli pro anglickou královnu Alžbětu II. ze sklárny v Lenoře, ornáty z cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě, sportovní trofeje z vodáckých závodů, totem tram-pské osady Ztracená naděje (Ztracenka), obrazy Ferdinanda Runka, portréty opata Kryšpína Fuka, který se významně zasloužil o splavnění Vltavy, císařovny Marie Terezie v šatech ozdobených vltavskými perlami či pražského primátora Františka Dietricha a mnoho dalších. Škoda jen, že není vystaven Velký pohled na Prahu od rytce Václava Hollara.

Jednotlivé exponáty jsou provázeny přehlednými a obsáhlými popiskami, které umocňují celkový dojem. Lze si přát, aby zdařilou výstavu přišlo zhlédnout co nejvíce návštěvníků, vždyť řeka Vltava si zaslouží, aby jí vzdali poctu, obdobně jako členům početného autorského týmu, kteří důkladně projekt **Vltava slavná a splavná** připravili.

Stanislav Vaněk
foto: Hana Connor

Zahrádkáři navštívili zámek v Ploskovicích

Jako každý rok vyrazili zahrádkáři z Hradištka v polovině září na druhý letošní zájezd „za kulturou a kytičkami“. Tentokrát do zámku Ploskovice nedaleko Litoměřic. Ty pak byly zákonitě druhou zastávkou cesty, protože tu právě vrcholil 49. ročník Zahrady Čech, veletrhu zaměřeného na zahrádkáře, chalupáře, kutily a milovníky přírody vůbec.

Zakladatelkou současného vrcholně barokního sídla v Ploskovicích byla Anna Marie Františka Toskánská, která spálila veškeré účty, aby utajila vysoké náklady, které snad přesáhly jeden milión zlatých. Nedochovaly se proto žádné stavební dokumenty, ba není znám ani architekt. Podle odborníků jsou za něj považováni Octavio Broggio, Václav Špaček, či dokonce snad Kilián Ignác Dientzenhofer.

Po smrti posledního majitele, který neměl potomky, začal zámek chátrat. V 19. století se dočkal velké přestavby, aby se stal letní rezidencí odstoupivšího rakouského císaře Ferdinanda I., který ho využíval až do své smrti v roce 1878. Za druhé světové války zde sídlila nacionálně so-

cialistická politická škola, po roce 1945 základní škola a státní statek. V roce 1952 zde začaly památkové úpravy a v šedesátých letech dvacátého století byl zámek zpřístupněn veřejnosti.

Jak už to při našich výletech bývá, přednost dáváme těm památkám, jimž nechybí „kultura zahradní“. Zámecký park v Ploskovicích má osm hektarů, součástí je vodní nádrž a v zahradě roste vzácnost – jedna z nejstarších pavlovníí plstnatých v Čechách. Známa je spíše jako čínský císařský strom. Jde o dřevinu pocházející z jihovýchodu asijské země, s velkými řapíkatými listy a velmi nápadnými modrofialovými zvonkovitými květy.

A ačkoli poprvé za patnáct let nám při výletu neprálo počasí, je dobré prozradit, že i mezi kapkami deště na našvihnutém litoměřickém výstavišti si to nakonec všech 44 účastníků užilo. Nejenže se stihli předzásobit ukázkovými rostlinami, semeny a dalšími zahrádkářskými produkty pro podzim a dílem už i na jaro, ale až jsme si tentokrát v autobuse ani nezazpívali, dál jsme prohloubili letitá přátelství a objevili některá přátelství nová.

Květa Šubrtová
Foto: Miloslava Zahálková

Vltavané a jejich řeka

Celoroční projekt Vltava slavná a splavná dosáhl svého vyvrcholení. Jeho posláním je připomenout význam naší národní řeky nejen jako symbolu, ale také jako řeky životelky.

Jméno řeky Vltava vzniklo počestěním původního názvu Wilt Ahwa, což znamenalo divoká voda. Se svými 433 km je nejdelší řekou České republiky, bylo na ní vybudováno devět přehrad a mnoho dalších technických zařízení. A s touto řekou jsou neodmyslitelně spjati její synové a dcery Vltavané.

Součástí této ojedinělé akce byla náročná vltavská štafeta. Odstartovala 1. července 2025 v Národním parku Šumava nabráním vody z pramene Vltavy do speciální skleněné kapsle. Ta byla přepravována štafetáři všemi možnými způsoby podél toku Vltavy až na Pražský hrad. Dne 23. srpna 2025 byla kapsle přinesena po naučné stezce Svatojánské proudy do klubovny Vltavana Štěchovice, kde si ji za účasti dalších krojovaných Vltavanů převzal náš předseda bratr Novotný. O týden později stavěli Vltavané společně vorovou tabuli.

Předání vltavské štafety

Do areálu Naviky měla přístup veřejnost a lidé se tu mohli podívat, jak se vory stavěly. Přenesli jsme tam také kapsli s vltavskou vodou, aby se na ni návštěvníci mohli podívat. O tři dny později naši plavci splavili vor do Davle. Kapsli cestou opatrovala štěchovická starostka Kateřina Rožníčková a v Davli ji předala tamnímu starostovi. Do Prahy štafeta s vltavskou vodou dorazila po 66 dnech s 50 předávkami a urazila 400 km.

Ve čtvrtek 4. září 2025 dorazila štafeta do svého cíle. Slavnostní události se mohlo zúčastnit pět členů z každého vltavanského spolku. V Podolí nastoupila na vor manželka prezidenta ČR Eva Pavlová a s plavci z Purkarce na něm splula k přístavišti u Jiráskova mostu, kde přestoupila na parník Vltava. Krojovaní Vltavané s prapory spolu se Schwarzenberskou gardou stáli přes hodinu před parníkem a budili pozornost. Před odplutím jsme nastoupili i my. Během plavby se naši kronikáře podařilo ukořistit od první dámy republiky zápis do naší pamětní knihy.

Slavná cesta na Hradčany

Přistáli jsme na Kampě, odkud jsme se přepravili na Hradčany. Před Jízdárnou Pražského hradu jsme opět vytvořili špalír, kterým procházeli hosté, pozvaní na slavnostní zahájení výstavy Vltava slavná a splavná. Po příjezdu manželky prezidenta jsme i my vstoupili do Jízdárny. Paní prezidentová přelila vltavskou vodu z putovní kapsle do unikátního skleněného Srdce Vltavy a zahájila výstavu. Zúčastnili jsme se vernisáže v zahradě Jízdárny a po ní jsme si mohli prohlédnout celou výstavu, na níž mají vltavanské spolky své zastoupení. Měli jsme také možnost pohovořit s paní prezidentovou. Výstava potrvá až do 4. ledna 2026.

Tímto vyvrcholením však Rok řeky Vltavy neskončil, průběžně se koná ještě celá řada akcí. Vor, který postavili Vltavané, byl do konce září zapůjčen Muzeu hlavního města Prahy, které ho použilo jako exponát pro festival Poznej Vltavu. Byl zakotven na Rašínově nábřeží za železničním mostem. Na voru bylo instalováno světelné audiovizuální dílo, jež bylo v provozu každý den po setmění až do konce září. Vltavané se 16. září 2025 zúčastnili slavnostní vernisáže a rozsvícení voru. Světelná instalace na Smetanovu symfonii Vltava vystihovala tok naší řeky, světlo reagovalo na hudbu a na pohyb vody.

Antonie Jelínková
kronikářka Vltavana Štěchovice

Vzpomínka na letní tábory a novinky z HraDítka

Díky v pořadí druhému příměstskému táboru, který jsme na HraDištku pořádali, jsme léto prožili naplno a s dětmi zažili spoustu dobrodružství!

Vyrazili jsme na výlety do přírody, nechybělo koupání, opékání buřtů u ohně ani soutěže doprovázené smíchem i týmovým duchem. Děti si také vyzkoušely střelbu z luky, objevily kouzlo venkov-

ních her a nahlédly do světa historie při návštěvě Vojenského technického muzea Lešany, které je naprosto nadchlo. Kromě příměsttáku se s námi řada dětí z HraDištku vydala také na klasický pobytový tábor do Neškaredic u Kutné Hory, který byl zasvěcen Harrymu Potterovi. Zde jsme vyráběli kouzelnické hůlky a koštata, hráli famfrpál, vyzkoušeli bobovou dráhu a obdivovali krásu chrámu svaté Barbory. Nechyběly ani kouzelné dopisy, které nám přinášela sova. Děkujeme všem dětem i rodičům za důvěru a už teď se těšíme na další společná letní dobrodružství.

Z nabídky kurzů

V dobré náladě pokračujeme i na podzim. Otevření štěchovického mostu, které opět zásadně zpřístupňuje naše kurzy a akce pro rodiny na obou stranách Vltavy, nám nalilo čerstvou krev do žil. Spustili jsme rekordní počet kurzů pro děti od úplných miminek, přes školkové děti až po školáky a zároveň i lekce pro dospělé, kteří si mohou vybrat z několika druhů cvičení.

Na HraDištku letos pořádáme každou středu odpoledne kurzy anglič-

tiny v obecní knihovně. Konkrétně jde o kroužek Let's Play pro děti ve věku od 3 do 7 let a anglickou konverzaci od 7 do 12 let. Zbylé kroužky se konají v Multifunkčním centru Štěchovice, kde najdete například Hrátky a Smyslohraní (kurzy pro děti od 1 roku v doprovodu rodičů), dva kroužky tanečků pro děti od 3 do 6 let nebo výtvarku Malí Velcí umělci pro děti od 7 do 15 let.

Karolína Němcová
Anna Vávrová

Zápis do 2. pololetí spustíme 11. ledna 2026 v našem registračním systému:

www.hraditko.webooker.eu

Všechny aktuality sledujte u nás na webu a na sociálních sítích, případně se nás můžete na cokoliv zeptat na:

kurzy@hraditko.cz

Klub akrobatického rokenrolu Marco jede naplno

Léto nebylo pro tanečníky z Clubu RNR Marko jen o prázdninách a odpočinku. Naopak – naši rokenroláci se poctivě připravovali na novou závodní sezónu a strávili spoustu hodin tvrdým, ale zábavným tréninkem.

První velké soustředění se uskutečnilo v krásném areálu Open Gate v Babičích u Prahy, kde jsme měli skvělé zázemí pro náročné tréninky, ale i pro regeneraci u bazénu. Pozvání na naše soustředění přijal i speciální host – trenér Stanislav Kočíš ze Slovenska, který našim tanečníkům předal svůj osobitý styl a pomohl jim posunout základní techniku, ale i zvládnout nové prvky juniorských a vyšších akrobacií. Na konci léta jsme pokračovali intenzivním příměstským soustředěním v naší tělocvičně na HraDištku, kde jsme navázali na to, co se podařilo rozpracovat v Open Gate.

Rokenrol v televizi

Na naše tréninky zavítala v září dokonce Česká televize s dětským pořadem Lvičata. Pokud jste reportáž nestihli, můžete si ji pustit ze záznamu z 11. října na ČT Děčko. Je to skvělá příležitost nahlédnout do zákulisí našich tréninků a vidět, co všechno akrobatický rokenrol obnáší.

Držíme našim tanečníkům palce v nové sezóně a těšíme se na nové tváře, které se k nám přidají. Rokenrol není jen sport – je to radost, energie a parta lidí, kteří se nebojí zvednout laťku zase o něco výš.

Tereza Hesová

Nová sezóna, nové výzvy

Září u nás bylo ve znamení náboru nových tanečníků. Pokud vás ale láká akrobatický rokenrol a chcete si vyzkoušet energii, rychlost i skvělou partu, přijďte mezi nás – stačí se ozvat a začít s tréninkem! Podzimní závodní sezóna bude opravdu nabitá. Čekají nás nejen domácí soutěže a Mistrovství republiky formací, ale také velká mezinárodní výzva – Mistrovství světa juniorů v Chorvatsku, kde náš klub budou reprezentovat hned dva páry Denis Hes a Miriam Tajbrová – letošní mistři České republiky a Antonín Fišer s Laurou Papiežovou – druzí vicemistři ČR.

Poctivě se ale připravujeme i na další soutěže – nejen v párových kategoriích od dětí přes žáky, juniory až po dospělou kategorii MCCS, ale také v dívčích formacích a duech. Každý tým maká na svých choreografiích, aby na podzim předvedl co nejlepší výkony.

Léto bylo pro hasiče skutečně „horké“

Takové množství zásahů jako během letošního léta opravdu nepamatujeme – vyjžděli jsme celkem k 25 událostem, což vychází zhruba na jeden výjezd za tři dny. Ve 13 případech jsme byli na místě jako první zasahující jednotka a „venku“ jsme na zásazích strávili dohromady téměř 31 hodin. Dokázali jsme současně udržet průměrný čas výjezdu na 5 minutách, což je skutečně solidní hodnota (oficiální limit činí 10 minut).

Jednoznačně nejvíc nás zaměstnaly dopravní nehody, z nichž některé přinesly jen úklid vozovky či zajištění unikajících kapalin, jiné však způsobily zranění i více osob a vyžádaly si v některých případech též nasazení letecké záchranné služby. U většiny takových událostí bývá zdravotnická záchranná služba zpravidla první, nicméně v celé řadě případů potřebovala naši pomoc s ošetřením zraněných osob a jejich případným transportem do vrtulníku. Další naše činnost u těchto dopravních nehod pak spočívala především v zajišťování protipožárních opatření (odpojení elektriny, přípravě prostředků na hašení) a také v řízení dopravy.

Další častou událostí se staly požáry (i když ve dvou případech se nakonec jed-

nalo o planý poplach). Jinak jsme ale během léta vyrazili hasit snad všechno, co mohlo chytit – automobil, loď, pole, balík slámy, přístřešek či rodinný dům. Hned na dva požáry byl vyžádán výjezd i našeho záchranného člunu, neboť místo události bylo dostupné jen po vodě.

Několikrát jsme poskytovali součinnost zdravotnické záchranné službě i v jiných situacích než při dopravních nehodách. Jednalo se např. o výjezd s automatizovaným externím defibrilátorem (AED) k provádění resuscitace na Slapech, nebo transport osoby se zdravotními obtížemi z chaty na Posázavské stezce k sanitce. Jindy jsme zase se členem pomáhali Policii ČR s hledáním plavce, který se ztratil při plavání pod slapskou přehradou. A když se sešlo v našem okolí více událostí, drželi jsme v jednom případě i tzv. zálohu na vlastní zbrojnici, což v praxi znamená, že jsme v daný okamžik nahrazovali profesionální hasiče, kteří byli všichni někde v terénu.

Ke všem těmto událostem jsme byli vysíláni v období, kdy řada z nás odjížděla na dovolenou a bylo tedy v obci k dispozici méně členů jednotky. I tak se nám podařilo ve všech případech vyjet s dostatečným počtem hasičů, abychom zvládli plnit úkoly, které se od nás očekávají.

Zdeněk Prošek

Poděkování za dobré nápady

Starého pána těší, že spoluobčané z Hradištka mívají dobré nápady a dovedou je i krásně realizovat. Oprava zámecké zdi u rybníčku s nápadem vydlážděného chodníku kolem opravené zdi je jedním z nich. Jiný nápad je proměna staré jabloně na nově vytvořené louce po tiskárenských zahrádkách na židličku. Je pohodlná a pevná. Vyzkoušel jsem ji. Čekám pouze na nápad a na realizaci, jak zamezit zebře od zdravotního střediska ke krásné autobusové zastávce, aby nekončila v bahně.

Vladimír Glasnák

Pozn. red.: Snad pana Glasnáka potěšilo, že přechod pro chodce u rybníčku už nekončí v bahně. Děkujeme za podnět ke zlepšení.

Je název zastávky pravopisně správně?

Dobrý den,

obracím se na Vás s dotazem ohledně názvu na autobusové zastávce: „Hradištko, u rybníčku“. Domnívám se, že se jedná o název stejně jako ulice a mělo by být napsáno „U Rybníčku“. Aplikace PID uvádí také obě písmena velká. Prosím, kdo má pravdu?

Děkuji

Anna Bittner

Vážená paní Bittner,

správný název zastávky je „Hradištko, u rybníčku“, velké písmeno se skutečně píše jenom na začátku. V naší obci není žádná ulice „U Rybníčku“, proto je v tomto případě rybníček pouze obecný název, nikoli vlastní jméno. Stejný případ je i název zastávky „Hradištko, zámek“ aj.

Pro jistotu připojuji komentář Martina Beneše z Ústavu pro jazyk český AV ČR, který na dotaz redakce zaslal citaci z knihy „Psaní velkých písmen v češtině“ od Ivany Svobodové, (Academia, Praha 2015, str. 106–107.) „U vícesložkového pojmenování zastávek bývají na prvních pozicích pravopisně neproblematické názvy obcí, nejistota ohledně správného zápisu, kterou v současné době někdy zaznamenáváme, se týká až poslední složky, která má většinou spíše popisný než propriální charakter. Doporučujeme proto řešit psaní velkých písmen podle obsazení této složky, tedy např. Břeclav, Poštorná, kostel (kostel není propriální pojmenování), ale Pohořelice, Brněnská (Brněnská je název ulice).“

Lucie Hašková

Vítání občánků 18. října 2025

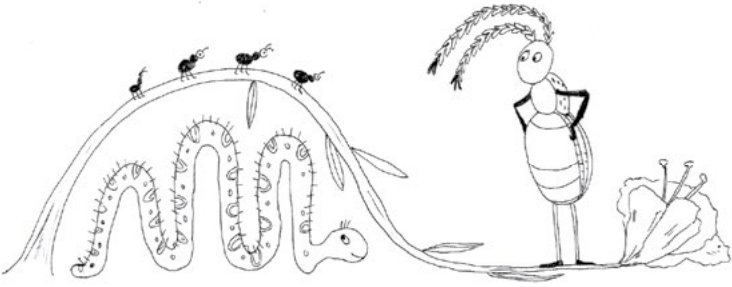
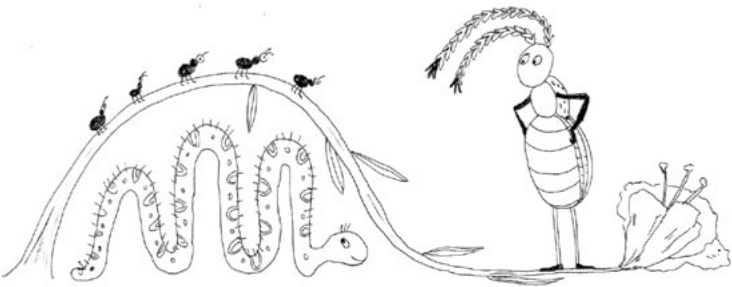

- Evald Bittner
- Izabela Drahoňovská
- Edita Farkačová
- Cristian Fukátko

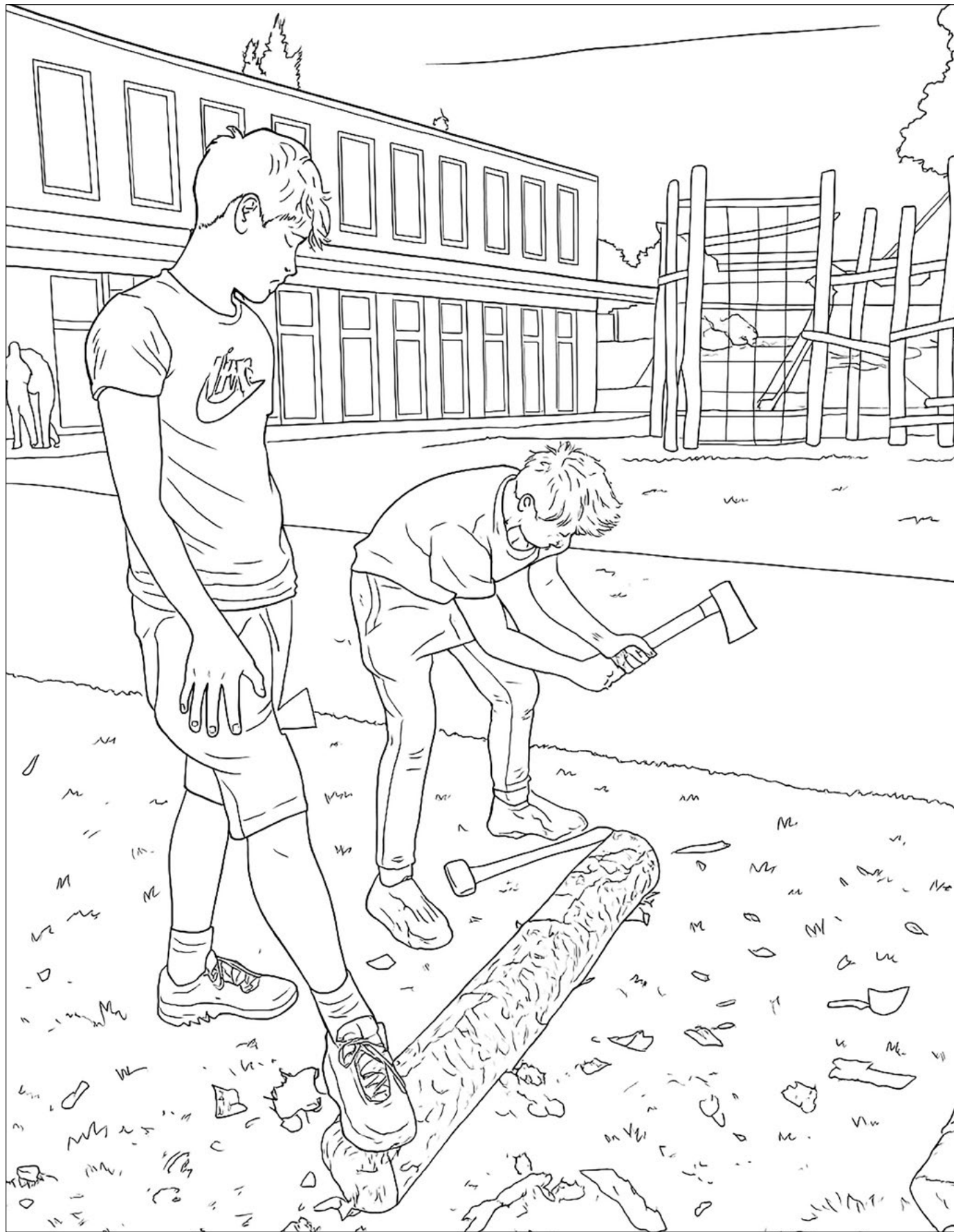
- Matyáš Hrunek
- Matyáš Jankůj
- Amálie Koudelková

Foto: Hedvika Ježková-Czurdová

Najdi 5 rozdílů

Připravila: Barbora Burianová

Prodám dvoukolový výsuvný hasičský žebřík za traktor, typ ZD - 12 v perfektním stavu a nůžkový hydraulický německý zvedák, typ DDR. Tel.: 721 626 220

Vlněné zboží z Česka. www.vlnirna.cz

Sběratel s více než 30letou praxí koupí a bezplatně ohodnotí starožitnosti všeho druhu. Např. obrazy, zlato, šperky, mince, hodiny a další starožitnosti. Platím vždy hotově na místě. Nejlepší ceny od sběratele. Tel.: 728 109 626

Podmínky a ceník inzerce najdete na: www.hradistko.cz/moznosti-inzerce-ve-zpravodaji

„Domov není místo,
kde bydlíš, ale místo,
kde ti rozumějí.“

Christian Morgenstern

